

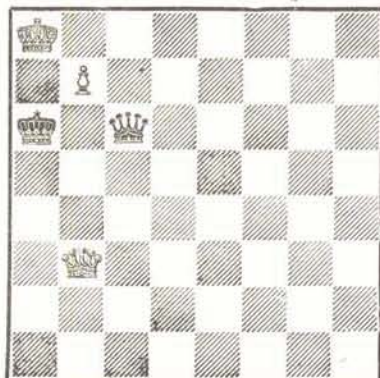
6 1966

Revista *de* **ȘAH**

TIGRAN PETROSIAN ȘI-A PĂSTRAT TITLUL
TURNEUL INTERNAȚIONAL DIN BUCUREȘTI

L. van Flitt
Deutsche Schachzeitung

Se pare că negrul are remiza asigurată, datorită faptului că dama sa stăpânește diagonala a8-h1. Și totuși, albul are posibilitatea unei manevre surprinzătoare și câștigă. Iată soluția:

1.Db4! Acum negrul nu are la dispoziție decât continuările a) 1...Dd5 (f3) 2.Da4+ Rb6 3.Db3+! D:b3 4.b8D+; b) 1...Dg2 2.Da3+ Rb6 3.Db2+ D:b2 4.b8D+; c) 1...Dh1 2.Da3+ Rb6 3.Db2+ Ra6 4.Da2+! Rb6 5.Db1+! D:b1 6.b8D+.

Totul pare clar, dar în această ultimă variantă negrul mai are încă o resursă: după 3.Db2+ poate urma foarte frumos 3.Rc7! Un alt sacrificiu de damă dă totuși câștig albului: 4.Dh2+! D:h2 5.b8D+ și câștigă.

Foto copertă: PETRE STAN

Din toată lumea

Tigran Petrosian și-a păstrat titlul

Turneul internațional din București

Alte turnee și concursuri

Șahul prin corespondență

Știri, rezultate

Finaliștii campionatului republican 1968—1970

Concursurile cu deschideri obligatorii

Activitatea șahistă în țară

Semifinalele campionatului republican pe echipe

Cluj—Crișana (juniori): 7½—2½

Studii și probleme

Rezultatul concursului internațional al Revistei de șah

pe anul 1964, secția maturi ajutoare

O nouă carte de compoziție șahistă

Tabelul dezlegătorilor din trim. III/1965

Combinații, partide scurte

Cop. II

Pag. 81

„ 88

„ 91

„ 93

„ 93

„ 94

„ 94

„ 95

Cop. III

„ III

„ IV

Din toată lumea

VASILI SMISLOV INVINGĂTOR LA MAR DEL PLATA

Cel mai important turneu al continentului sudamerican suscită în fiecare an interes deosebit prin forța participanților și prin dirigența cu care se joacă. Și anul acesta, printre cei 16 participanți au fost 9 mari maeștri, 5 maeștri internaționali și numai 2 maeștri fără alt titlu.

Spre deosebire de edițiile precedente țara gazdă a fost mai slab reprezentată de data aceasta: marii maeștri Najdorf și Panno, cei mai puternici maeștri argentinieni, nu au luat parte la turneu. În lipsa lor, jucătorii străini au avut o sarcină mai ușoară, astfel încât primele locuri în clasament au fost ocupate de aceștia.

După primele runde, Portisch reușe să ia un mic avans, dar a fost repede ajuns de cei doi mari maeștri sovietici — Smislov și Stein — participanți la turneu. Înfrînt surprinzător de Pilnik, Stein nu a mai putut reface diferența față de Smislov, acesta păstrînd primul loc în clasament pînă la capăt. Este a 3-a victorie de turneu din anul acesta a fostului campion mondial (după Havana și Santiago de Chile). El a jucat cu aceeași siguranță cu care ne-a obișnuit, a realizat victorii și 8 remize, fără să fi fost învins. Dintre jucătorii argentinieni,

cel mai bine s-a comportat maestrul internațional Bolbochan, situat pe locurile 5—6 la egalitate cu Uhlmann.

Clasamentul în întregime arată astfel: Smislov 11 puncte, Stein 10½, Portisch 9½, Reshevsky 9, Bolbochan, Uhlmann 8, Rossetto, Sanguineli 7½, Emma, Pelikan, Pilnik, Schweber 6½, Fliskases, Garcia, Guimard 6, Rubinielli 5 puncte.

În paginile revistei, cititorii noștri vor găsi cîteva partide jucate la acest turneu.

MIC TURNEU INTERNAȚIONAL LA VENETIA

Cu numai 8 participanți, dar printre aceștia 4 mari maeștri, turneul internațional de la Venetia s-a dovedit interesant prin lupta îndrîjită pentru primele locuri. A câștigat marele maestru iugoslav Bora Ivkov, cu 5 puncte. În clasament urmează: Antoșin 4½, Lengyel 4, Tatai 4, Schmid, Golombek, Hamann 3½ și Fletzer (Italia) 0 puncte.

...ȘI LA MALAGA

A 6-a ediție a turneului de la Malaga a fost câștigată, la egalitate, de A. O'Kelly și maestrul cubanez E. Jimenez. Ambii au acumulat cîte 8 puncte

Pe locurile următoare s-au clasat: E. Saborido 7½, R. Toran, R. G. Wade 7, S. Zinser, A. Medina 5½, O. Ulvestad 5, F. Galvez, M. A. Bakali (Maroc), Durao 4, E. Gonzales ½ puncte.

SARAJEVO 1966

Tradiționalul turneu internațional al eliberării de la Sarajevo s-a încheiat anul acesta cu o mică surpriză: pe primul loc s-a clasat maestrul iugoslav Cirici, înaintea unui șir destul de impresionant de mari maeștri iugoslavi și străini. Singur Mihail Tal a

reușit să-l egaleze la puncte, dar a rămas cu un Sonneborn mai slab. Iată rezultatul complet al turneului: Cirici, Tal 11 puncte, Ivkov, Pachman 10, Matulovici, Pietzsch 9, Janosevici, Minev 8, Jansa, Kotov 7½, Mestrovici 7, Honfi 6, Bogdanovici 5½, Damianovici 5, Gașici 3, Ong Yok Hwa (Indonezia) 2½ puncte.

Tigran Petrosian a rămas campion mondial

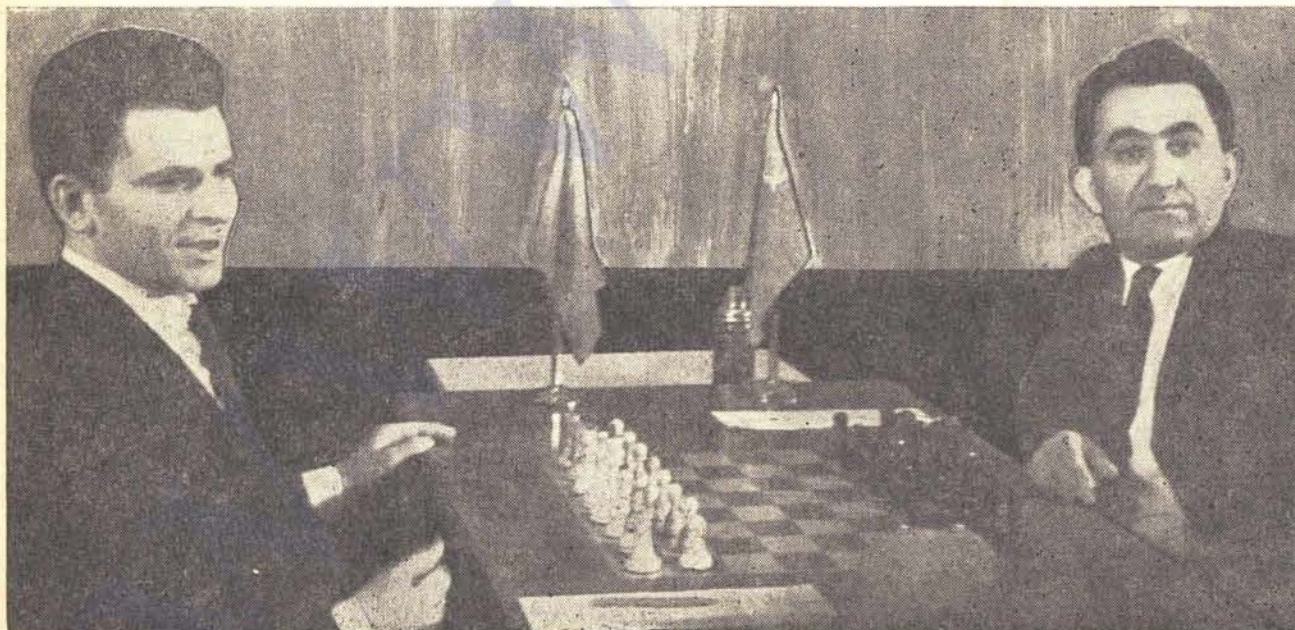
Indiferent de formula de disputare a campionatului mondial — imperfectă și de aceea mereu criticată, dar care se menține deoarece pînă acum nu s-a propus încă una mai bună — meciurile pentru titlul suprem sînt și vor rămîne evenimentele cele mai importante ale istoriei șahului. Confruntarea acelor care sînt la un anumit moment, cei mai buni jucători din lume, prezintă nu numai un interes pur sportiv, ci influențează în cel mai înalt grad direcția generală de dezvoltare a șahului.

Dacă arucăm o privire retrospectivă asupra meciurilor pentru campionatul lumii disputate de la 1886 (primul meci oficial) pînă în prezent, constatăm că aproape fiecare dintre ele a constituit o confruntare de idei, de stil, de concepții între personalități puternice, care la epoca respectivă polarizau anumite curente. Victoriile lui Steinitz asupra contemporanilor au consolidat dominația școlii strategice. Lasker a introdus elementul psihologic în șah, Capablanca a triumfat cu ajutorul tehnicii. Cu Alehin și Botvinnik șahul modern a ajuns la forme complexe de desfășurare a luptei șahiste pe toate planurile. Dar odată cu Botvinnik, epoca marilor jucători care și-au depășit net contemporanii s-a încheiat. Astăzi campionul lumii nu este decît un „primus inter pares”, superioritatea lui asupra celorlalți mari maeștri din așa numita „extra-clasă” fiind extrem de mică și adeseori contestată.

Aceasta explică lupta extrem de strînsă dintre Petrosian și Spasski, luptă care amintește pe cea dintre Capablanca și Alehin, în 1927, în care după 22 partide scorul era același. A învins Petrosian pentru că a reușit să-și impună stilul de joc. El s-a dovedit mai bine pregătit în deschideri și, fără îndoială, mai bun psiholog. Spasski, de la care se aștepta atît de mult după strălucitele victorii asupra lui Keres, Gheller și Tal, n-a reușit să demonstreze o concepție de joc unitară iar din punct de vedere tehnic a fost depășit. În partea a doua a meciului el a înțeles că singura tactică bună este aceea a jocului complicat și a depus un efort considerabil pentru a recupera dezavantajul. Greșeala psihologică din partida a 20-a a decis definitiv lupta în favoarea campionului lumii.

Astfel, pentru încă trei ani, Tigran Petrosian a rămas deținător al titlului. La solemnitatea închiderii meciului, după ce vice-președintele FIDE, Prentiss (Canada) și arbitrul principal A. O'Kelly i-au pus cununa de lauri, el a declarat că este foarte bucuros de a fi învins un adversar atît de puternic ca B. Spasski. Este foarte probabil, a spus Petrosian, ca peste trei ani meciul pentru campionatul mondial să se desfășoare între aceeași adversari...

Pînă atunci mai este însă mult și între timp, propunem cititorilor să-și adapteze stilul „la Tigran”, studiind partidele meciului.

Partida 1

Prima partidă a avut o mare importanță pentru desfășurarea primei jumătăți a meciului. După cum se știe, spre deosebire de turnee, în meciuri au o mare importanță sistemele de apărare cu negrul. Pentru Petrosian, jucător de desăvârșită tehnică era esențială alegerea unor sisteme de apărare care să anuleze posibilitățile agresive ale lui Spasski în partidele cu albul. Faptul că, urmând exemplul lui Botvinnik, Petrosian a jucat apărarea Caro-Kann n-a surprins pe nimeni și desigur nici pe Spasski. Prima ciocnire a constituit un duel teoretic, o confruntare a pregătirii celor doi adversari în domeniul acestei deschideri. Victoria morală a fost de partea lui Petrosian, care a reușit cu destulă ușurință să egaleze, ba chiar, profitând de o mică inexactitate a lui Spasski, — să obțină un ușor avantaj, în suficient însă pentru câștig.

173. APĂRAREA CARO-KANN

B. Spasski

T. Petrosian

1.e4 c6 2.d4 d5 3.Cc3 d:e4 4.C:e4 Nf5 5.Cg3 Ng6 6.h4 h6 7.Cf3 Cd7 8.Nd3 (În partida a 13-a Spasski va intercala mutările h2—h4, h7—h6, pentru a alege apoi un alt plan de joc) 8...N:d3 9.D:d3 Dc7 10.Nd2 e6 11.0—0—0 (Cu mutările h4 și h6 în plus, în partida a 13-a Spasski a jucat acum De2) 11...0—0—0 12.c4 Cg6 13.Rb1 (R. Fischer este de părere că aci este mai bine direct 13. Nc3 Mutarea aceasta a fost un timp considerată ca mai slabă din cauza continuării 13...Df4+ 14.Rb1 Cc5 15. Dc2 Cce4, dar albul poate juca acum foarte bine 16.Ce5! și nu merge 16... C:f2? din cauza 17.Td1 și negrul a cedat: Fischer—Steinmeyer, campionatul S.U.A. 1963—64) 13...c5 14.Nc3 c:d4 15.C:d4 a6 16.Cf3 (O întărire a jocului alb față de a 3-a partidă a meciului revanșă Smislov—Botvinnik, 1958, în care s-a jucat aci 16.De2. Mutarea 16. Cf3 a fost experimentată cu succes de către Spasski într-o partidă cu Matulovici, la Belgrad 1964) 16...Nc5 (O altă posibilitate este aci 16...Ne7, de ex. 17.De2 The8 18.The1 Db6 19.Ce5 C:e5 20.N:e5 T:d1+ 21.T:d1 Td8 remiză: Kavalek—Filip, Marianske Lazne 1965. Albul poate însă juca mai bine 19.Td2) 17.De2 Nd6 18.Ce4 Ne7 (Vezi diagrama.

Pînă aci totul la fel ca în partida Spasski—Matulovici, amintită mai sus, în care jocul a continuat cu 19.The1 C:e4 20.D:e4 Nf6 21.De3 N:c3 22.D:c3 Cf6 23.T:d8+ T:d8 24.Ce5 Ce8 25.c5!

și albul a obținut avantaj și a câștigat. Negrul poate însă juca mai bine, de ex. 24...De7 în loc de Ce8, de aceea, bănuind o sigură întărire a jocului negru Spasski încearcă o altă continuare, care se dovedește însă insuficientă pentru obținerea vreunui avantaj) 19.C:f6 N:f6 20.N:f6 C:f6 21.Ce5 T:d1+ 22.T:d1 Td8 23.T:d8+ (Albul nu poate evita schimburile prin 23.Tc1 sau Tc1 din cauza răspunsului 23...Td4 care dă negrului un contrajoc foarte bun) 23...R:d8 24.Dd3+ Re7 25.Dd4 h5 (Mai slab era direct 25... Cd7 din cauza 26.C:d7 D:d7 27.D:d7+ R:d7 28.h5! și negrul are dificultăți) 26.a3 Cd7 27.C:d7 D:d7 28.Dc5+ (Desigur, aci cel mai bine ar fi fost schimbul damelor, după care finalul este remiză. Încercarea lui Spasski de a juca la câștig se întoarce contra lui) 28...Dd6 29.Dg5+? (Un șah prea mult și, pe neașteptate inițiativa trece de partea negrului. Trebuia jucat 29.De3) 29...Re8 30.De3 Dc6 (Petrosian se revanșează pentru greșeala lui Spasski de la mutarea precedentă. Jucînd simplu 30... Dd1+ 31.Ra2 Dg4 el ar fi putut câștiga un pion, de exemplu: 32.Dc5 D:g2 33. Dc8+ Re7 34.Dc7+ Rf6 35.Df4+ Rg6 36.f3 f5 37.c5 e5!; sau 32.Db3 D:g2 33.f3 De2! Este greu de afirmat dacă negrul poate sau nu câștiga acest final, dar în orice caz șansele ar fi fost de partea sa) 31.Dg3! (Cu aceasta albul se salvează) 31...g6 32.b3 De4+ 33.Rb2 e5 34.De3 D:g2 35.D:e5+ Rf8 36.Dh8+ 37.De5+ Remiză.

Partida a 2-a

Impotriva Gambitului Damei Spasski a ales clasică apărare Tartakower, căreia, după cum se știe, i-a adus multe întăriri încă acum un sfert de secol secundatul său Bondarevski. Pînă la mutarea a 14-a jocul s-a desfășurat după toate „canoanele” teoriei, dar cu mutarea a7—a5 Spasski a încercat să complice jocul. Rezultatul — o egalitate destul de simplă, dar pretendentul și-a supraestimat poziția și jucînd puțin neglijent a intrat pe neașteptate în poziție dificilă și a trebuit să recurgă la un sacrificiu de pion pentru a salva în final, la limită.

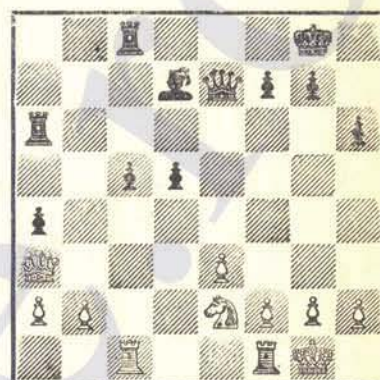
174. GAMBITUL DAMEI

T. Petrosian

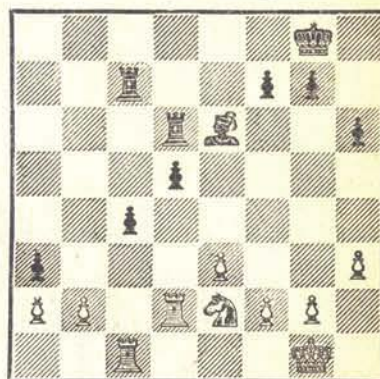
B. Spasski

1.c4 e6 2.Cc3 d5 3.d4 Ne7 (Scopul acestei mutări, pe care dealtfel a jucat-o și Petrosian în meciul său cu Botvinnik este de a determina pe alb să joace Cf3 și a evita astfel unele variante în care albul își rezervă posibilitatea de a dezvolta calul la e2, în special în varianta schimbului) 4.Cf3 Cf6 5.Ng5 0—0 6.e3 h6 7.Nh4 b6 8.c:d5 C:d5 9.N:e7 D:e7 10.C:d5 e:d5 11.Tc1 Ne6 12.Da4 c5 13.Da3 Tc8 14.Ne2 a5 (De obicei se joacă aci 14...Df8 sau 14... Rf8 pentru a apăra dama. S-a încercat și 14...Cd7 într-o partidă din meciul Eliskases—Spielman. 1936, iar maestrul sovietic Kuzminih a propus 14...Db7 15.d:c5 b:c5 16.0—0 Db6, dar Pachman consideră că albul poate juca 15.Ce5 c4 16.b3 cu consecințe neclare. Mutarea jucată de Spasski limitează sfera de acțiune a damei albe, iar ca obiectiv

strategic mai îndepărtat, fixează slăbiciunea pionului alb b2) 15.0—0 Ca6 16.d:c5 b:c5 17.Cd4 Nd7 18.N:a6 T:a6 19.Ce2 a4!? (Vezi diagrama. În con-

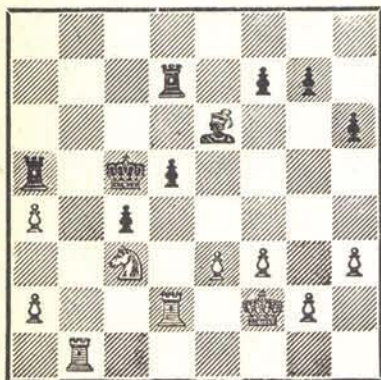

cordanță cu tactica generală a necurilor: remiză cu negrul, joc la câștig cu albul, Spasski ar fi trebuit acum să simplifice definitiv poziția cu 19...Nb5 urmat de schimbul la e2, după care finalul cu piese grele este evident remiză. Jucînd puțin neglijent, acum și la mutarea următoare, el își crează dificultăți, dînd ocazia lui Petrosian să organizeze o presiune clasică asupra pionilor alinați) 20.Td1 Dd6 (Și aci era mai exact 20...Ng4 pentru ca după 21.f3 Ne6 să obțină contrajoc asupra pionului e3) 21.Td2! Ne6 22.h3 Tc7 23.Cf4 c4 (Înaintarea aceasta constituie un succes al strategiei albului. După cum se știe, pionii „alinați” își păstrează valoarea atîta timp cît stau pe aceeași linie. Înaintarea pionului „c” lichidează radical problema apărării pionului c5, dar duce la o slăbire foarte neplăcută a cîmpurilor negre în centru) 24.D:d6 T:d6 25.Ce2 a3! (Vezi diagrama. Sacri-

ficiul acesta de pion constituie, probabil, cea mai bună șansă a negrului. La mutarea 25...Tb6, propusă de Keres, Pachman recomandă 26.Cc3 Tcb7 27. Tcc2 și nu merge 27...Nf5 din cauza 28.C:d5) 26.b:a3 Nf5 (După părerea lui Keres, mutarea aceasta constituie o pierdere de timp, deoarece albul împiedică ușor intenția negrului de a instala nebulul la d3. Mai indicat era 26...Tb6 27.Cc3 Tcb7 cu contrajoc pe coloana „b”) 27.Cc3 Tcd7 28.Td4! Rf8 29.f3 Re7 30.Tcd1 Ne6 (Nu era bine 30...Nd3 31. Td2 urmat de Tb2 și albul obține un

avantaj clar) 31.Tb1 Ta6 32.a4 Rd6 33.Rf2 Rc5 34.Td2 Ta5 (Vezi diagrama).

Poziția aceasta este foarte interesantă și constituie, probabil, momentul crucial al partidei. Avantajul albului este evident dar realizarea lui nu este deloc simplă, chiar pentru tehnica excelentă a lui Petrosian. Nu dă nimic, de exemplu, 35.Tb5+ T:b5 36.a:b5 din cauza 36...Rb4 37.Tc2 Nf5 38.e4 d4! și nu merge 39.Cd5+ din cauza T:d5. De considerat era, cum a recomandat Keres, mutarea 35.g4, limitând sfera de acțiune a nebulului negru) 35.Re2 Nf5! 36.e4 d:e4 37.f:e4 T:d2+ 38.R:d2 Nd7 (Pentru a împiedica Tb5+) 39.Tb7 Rc6 40.Tb8 Rc5 (Aci partida s-a întrerupt și albul a dat mutarea următoare în plic. Analizele au arătat că albul nu poate câștiga și la reluare partida s-a terminat destul de repede remiză) 41. Tf8 Ne6 42.Tb8 Nd7 43.Tb7 Rc6 44.Tb2 Rc5 45.Re3 Ta7 46.Td2 Nc6 47.g4 Tb7 48.Tf2 (La 48.a5 negrul se apăra cu 48...Ta7 49.Tf2 T:a5! și nu merge acum 50.Tf5+ din cauza 50...Rb4 51.T:a5 R:a5 52.Rd4 Nd7! 53.R:c4 h5. Dacă 50. Tf7, atunci 50...Ta3 51.Rd2 Rd4 52.Tf3 Re5) 48...Td7 49.Td2 Tb7 50.h4 f6 Remiză.

Partida a 3-a

O partidă grea pentru Spasski. Din varianta Panov a apărării Caro-Kann s-a ajuns la poziția tip a variantei Steinitz din Gambitul Damei acceptat, cu pionul izolat d4. După cum se știe, Petrosian este un excelent cunosător al jocului împotriva lui „isolani”, lucru pe care l-a demonstrat de altfel în meciul cu Botvinnik. Și de data aceasta el a obținut o poziție foarte bună din deschidere. Pentru a evita o „sufocare” strategică lentă, Spasski a sacrificat un pion obținând contrașanse. În continuare însă el n-a jucat tactic destul de îndrăzneț și, în cele din urmă, fără greșala lui Petrosian de la mutarea a 36-a, probabil ar fi trebuit să piardă.

175. APĂRAREA CARO-KANN

B. Spasski

T. Petrosian

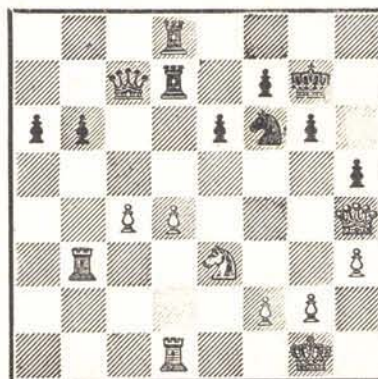
1.e4 c6 2.d4 d5 3.e:d5 c:d5 4.c4 Cf6 5.Cc3 e6 6.Cf3 Ne7 7.c:d5 (Aceasta este considerată actualmente ca cea mai promițătoare continuare pentru alb în varianta Panov) 7...C:d5 (După 7...e:d5 este neplăcut 8.Nb5+ Nd7 9.N:d7+ Cb:d7 10.Db3 cu avantaj) 8.Nc4 (După aceasta se ajunge la o poziție cunoscută din apărarea Tarrasch ameliorată:

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cf3 Cf6 4.Cc3 c5 5.c:d5 C:d5 6.e3, etc. În partida a 9-a, Spasski va juca 8.Nd3, mutare considerată de teorie ca mai bună) 8...Cf6 (Continuarea obișnuită este 8...0—0 9. 0—0 Cc6 10.Tel, dar Petrosian preferă să joace poziția clasică a lui Steinitz împotriva lui „isolani”) 9.0—0 0—0 10.De2 Cc6 11.Ne3!? (Spasski joacă o schemă de dezvoltare veche, recomandată încă de Nimzovici. În general se consideră ca mai activ planul bazat pe Td1, combinat cu Ng5 și eventual aducerea turnului prin d3 pe flancul regelui) 11...Ca5! (Cu ajutorul acestei manevre, negrul ia în stăpânire cîmpul d5 și apoi c4. Este interesant că se face simțită absența mutării a3, care ar fi permis retragerea nebulului păstrînd controlul asupra punctului d5) 12.Nd3 b6 13.Ng5 Nb7 14.Tad1 Tac8 15.Tfel h6! (O mutare importantă în planul strategic al negrului de ocupare a cîmpului-cheie d5. Nu mergea direct 15...Cd5 din cauza 16.De4 Cf6 17.Dh4. Acum la retragerea nebulului la h4 merge manevra Cf6—d5) 16.Nc1!? (Aci era de considerat 16.Nd2, de exemplu 16...Nf3 17.D:f3 D:d4 18.N:h6 Dg4 păstrînd un avantaj minimal. Acum inițiativa trece la negru) 16...Nb4! (Este interesant că aceste prime 16 mutări s-au jucat și într-o partidă Averbach—Șisov, în campionatul pe echipe al U.R.S.S. pe 1964, lucru pe care, probabil, Spasski nu l-a știut) 17.Nd2 N:c3 18.b:c3 Dd5 (Vezi diagrama. Este evident că prima fază a

lupte s-a încheiat cu victoria strategică a negrului. Punctele d5 și c4 se află în stăpânirea sa, iar pionul a2 este atacat. Dacă albul adoptă o tactică pasivă și apără acest pion, de exemplu prin 19.Ta1, atunci este clar că după 19...Cc4 negrul obține o presiune pozițională foarte puternică. De aceea Spasski se decide la un sacrificiu de pion pentru a-și activa poziția) 19.Df1 D:a2 20.Ce5 Cb3!? (Justificarea pozițională a acestei mutări este clară: negrul vrea să elimine unul dintre cei doi nebuni albi care privesc spre roca sa. Defectul —relativ— al mutării constă în posibilitatea pe care o oferă albului de a efectua acum un sacrificiu speculativ de figură, cu mari șanse practice. Tal afirmă în comentariile sale din „Sovetkii Sport” că „Probabil, la tablă nu m-aș fi abținut

de la mutarea 21.N:h6 și după aceea... după aceea aș fi fost criticat”. Variantele care survin după 21.N:h6! sînt foarte complicate, iar consecințele sacrificiului imposibil de calculat nu numai la tablă, dar chiar și la analiză; de exemplu: 21...g:h6 22.Te3 T:c3 23. Tg3+ Rh8 24.Del urmat de De3. Pachman arată că negrul poate juca în loc de 22...T:c3 și 22...Tfd8, dar și atunci albul capătă șanse de atac după 23. Tg3+ Rf8 24.Del și încercarea de a da o figură pentru doi pioni prin 24...C:d4 25.c:d4 T:d4 26.De3 Th4 este respinsă prin 27.Ng6, de exemplu 27...Da4 28. Tel Cd5 29.Da3+ D:a3 30.T:a3. După părerea lui Pachman, sacrificiul este probabil incorect, dar respingerea lui în jocul practic nu este ușoară. Ținînd seama de toate acestea, poate că ar fi fost mai bine în loc de Cb3 să fi jucat 20...Nd5) 21.Te2 C:d2 22.T:d2 Dd5 23. c4 Dd6 24.De2 Tfd8 25.h3 (Pentru pionul în minus albul a obținut o certă dominație în centru, dar este foarte discutabil dacă aceasta constituie o compensație suficientă) 25...Cd7 (Calul puternic de la e5 îl supără pe Petrosian. Tal recomandă mai întîi 25...Rf8, „pentru ca într-o serie de variante pionul alb de la d4 să fie neapărat”) 26.Cg4 h5!? (O slăbire inutilă a flancului regelui. Era mult mai bine 26...Df4) 27. Ce3 g6 28.Ta2 Ta8 29.Dc2! (Slăbirea flancului regelui începe să-și spună cuvîntul) 29...Rg7 30.Ne4!? (Este remarcabilă lipsa de agresivitate cu care joacă Spasski cu un pion în minus. Poziția conține bogate posibilități tactice: Keres, de exemplu, a propus continuarea 30.c5!? după care 30...b:c5 31.Db2 c:d4 32.N:g6! R:g6 33.D:b7 sau chiar 33.T:d4!? ar fi dat albului un atac puternic. Era posibilă și continuarea mai prudentă 30.Db2 după care negrul nu poate răspunde e5 din cauza 31.Nf5!) 30...N:e4 31.D:e4 Cf6 32.Dh4 Td7 33. Tad2 Tad8 34.Td3 a6 35.Dg5 (Împiedică înaintarea b5. Mai bine era însă direct Tb3) 35...Ce4 36.Dh4 Cf6? (Vrînd, probabil, să câștige timp de gîndire, Petrosian repetă mutările, dar cu aceasta pierde ocazia de a juca 36...f5! după care ar fi avut excelente șanse de câștig) 37.Tb3! Dc7 (Nu era bine 37...Dc6 din cauza 38.Df4!, de ex. 38...b5 39.d5! e:d5 40.c:b5 a:b5 41.Cf5+! g:f5 42.Tg3+ Rf8 43.Dh6+ Re7 44.Tel+ etc. Vezi diagrama).

38.d5! (De data aceasta — spre deosebire de partida precedentă — pionii „atârnați” ai albului se pun în mișcare după toate regulile, adică atunci când se poate obține un avantaj pe cale combinativă. Acum nu merge 38...e:d5 din cauza 39.Cf5+. Era de considerat 38...b5, de ex. 39.c:b5 a:b5 40.T:b5 C:d5 41.C:d5 T:d5 42.Tb:d5 e:d5, deși valorificarea pionului în plus într-un astfel de final este puțin probabilă. În criză de timp, Petrosian alege o continuare care duce rapid la remiză) 38...De5 39.T:b6 e:d5 40.C:d5 C:d5 41.c:d5 T:d5 42.D:d8! T:d8 43.T:d8 Aci partida s-a întrerupt. Petrosian a dat în plic mutarea 43...De1+, dar adversarii au căzut de acord asupra remizei fără să mai reia jocul.

Partida a 4-a

După cât se pare lui Petrosian nu i-a plăcut varianta Tartakower din partida a 2-a și a ales acum mutarea 1.e4. Spasski a jucat la rîndul lui o ordine de mutări care să-i permită, în cazul cînd albul joacă de vreme d2—d4, trecerea în apărarea Tarrasch pe care a jucat-o cu succes în meciul cu Gheller. Din acest duel de „evitări” a rezultat în cele din

urmă o variantă bine cunoscută din deschiderea Catalană, în care Spasski a întărit jocul negrului (11...b5) și a obținut egalarea. După deschiderea centrului de către alb (21.e4) au urmat o serie de manevre interesante, care au culminat cu evitarea remizei, prin repetarea mutărilor, mai întâi de către Spasski, apoi de către Petrosian. Deși negrul a obținut pînă la urmă un ușor avantaj, limita primejdioasă n-a fost trecută și la câteva mutări după întrerupere partida s-a dat remiză.

176. DESCHIDEREA CATALANĂ

T. Petrosian

B. Spasski

1.c4 e6 2.g3 d5 3.Ng2 Cf6 4.Cf3 Ne7 5.0—0 0—0 6.d4 c6 7.b3 b6 8.Nb2 Nb7 9.Cc3 Cbd7 10.Dc2 Tc8 11.Tad1 b5 (Continuarea obișnuită este aci 11...Dc7, de ex. 12.e4 d:e4 13.C:e4 C:e4 14.D:e4 c5 15.d5 Nf6! 16.Dc2 e:d5 17.c:d5 N:b2 18.D:b2 Tcd8 19.d6 Db8 20.Tfe1 Cf6 21.Te7 T:d6! 22.T:d6 D:d6 23.T:b7 Dd1+ 24.Nf1 D:f3 cu joc egal, Kramer-Fichtl, Varna 1962) 12.c5 (Cu aceasta albul nu obține mare lucru, deoarece nu ajunge să blocheze flancul damei. Dar nici continuările 12.e4 sau 12.Ce5 nu par să dea mai mult) 12...b4! 13.Ca4 Na6 14.Ce1 Nb5 15.Cd3 a5 16.a3 (Deschiderea liniilor pe flancul damei nu dă

nimic albului. Era de considerat planul legat de înaintarea e4, de ex. 16.f3 Te8 17.e4) 16...b:a3 17.N:a3 Tb8 18.Tb1 Te8 19.Cc3 Na6 20.Tfd1 Nf8 (Vezi diagrama

ma. Negrul a rezolvat cu succes problema deschiderii și a trecerii în jocul de mijloc. El amenință acum 21...e5, sau N:d3 urmat de e6—e5, ceea ce obligă pe alb să înainteze el însuși în centru) 21.e4! d:e4 22.C:e4 N:d3! 23.D:d3 Cd5 24.Tdc1 C7f6 25.Cd6 N:d6 26.c:d6 (Cu prețul slăbirii pionului d6, albul a obținut ținte de atac — pionii c6 și a5) 26...Dd7! 27.Da6 (S-ar părea că albul a obținut avantaj și chiar câștigă un pion. Și totuși, după numai câteva mutări albul va fi de acord cu repetarea mutărilor!) 27...Tcc8 28.D:a5 Ce8 29.Dc5 Tb5 30.Dc4 T5b8 31.Dc5 Tb5 32.Dc4 (Aci era de așteptat remiza prin repetarea mutărilor. Dar Spasski este de altă părere...) 32...h6 33.Tc2 T5b8 Tbc1 (Acum este rîndul lui Petrosian să nu fie de acord cu remiza, pe care ar fi putut-o oferi din nou, tacit, prin 34.Dc5, ceea ce de altfel ar fi constituit cea mai bună continuare) 34...C:d6 35.N:d6 D:d6 36.N:d5 e:d5 37.Da4 (Era mai bine 37.Da6, ceea ce ar fi forțat remiza) 37...Tb6 38.Tc5 De6! 39.b4 Tcb8 40.T:c6 T:c6 (Aci partida s-a întrerupt) 41.D:c6 (Se putea juca și 41.T:c6 De1+ 42.Rg2 De4+ 43.Rg1 D:d4 43.Td6!) 41...D:c6 42.T:c6 T:b4 43.Rf1 T:d4 44.Re2 Remiză.

Partida a 5-a

„Această partidă conține, se pare, un sortiment complet din tot ceea ce poate emoționa pe iubitorii șahului. Un duel teoretic interesant (terminat de data aceasta, pentru prima oară în meci, în favoarea pretendentului); manevrele fine ale lui Spasski care i-au adus, probabil, o poziție câștigată; jocul inventiv al lui Petrosian care a fost siliit (de asemenea pentru prima oară în meci) să-și demonstreze „elasticitatea”; momentele emoționante ale crizei reciproce de timp, care a făcut să tremure întreaga sală; și asta nu e încă totul!”

„După prima ședință de cinci ore spectatorii au rămas nelămurii — cum se va termina totuși această partidă? Va fi oare suficient avantajul lui Spasski pentru victorie? Lucrul acesta nu-l știau nici participanții meciului în momentul întreruperii și n-au găsit un răspuns precis nici după multele ore de analiză epuizantă.”

„În sfîrșit, continuarea partidei care a durat și ea aproape 5 ore, în care Spasski s-a străduit să găsească o cale de câștig...”

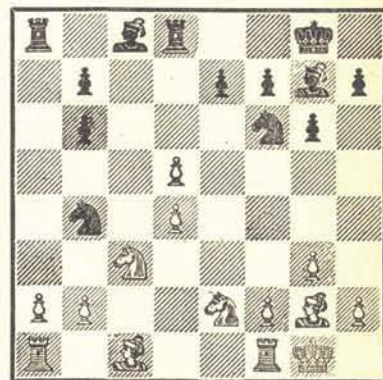
(M. Tal, în „Sovetskii Sport”)

177. APARAREA CARO-KANN

B. Spasski

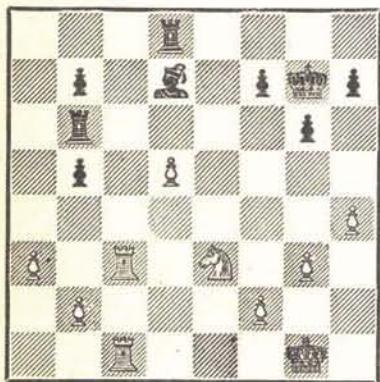
T. Petrosian

1.e4 c6 2.d4 d5 3.e:d5 c:d5 4.c4 Cf6 5.Cc3 g6 (Non bis in idem — Petrosian nu repetă varianta din partida a 3-a. Ultima mutare a negrului a fost jucată încă de Euwe într-o bine cunoscută partidă cu Alehin, Berna 1932, în care deschiderea a fost însă... Apărarea Grünfeld!) 6.Db3 Ng7 7.c:d5 0—0 8.g3 (Alehin a jucat aci 8.Nc4 neobținînd nimic din deschidere. Continuarea clasică este 8.Ne2 Cdb7 9.Nf3 Cb6 10.Ng5! Ng4! 11.N:f6 N:f3 12.C:f3 e:f6! 13.0—0 Dd7 după care Pachman consideră că albul păstrează un avantaj minimal. Mutarea 8.g3 are avantajul că împiedică posibilitatea Ng4) 8...Ca6 (Manevra aceasta a fost propusă de către teoreticianul vienez H. Müller ca răspuns la 8.Ne2) 9.Ng2 Db6!? (Slăbirea poziției de pionii legată de acest schimb de dame își va spune cuvîntul mai tîrziu. Este adevărat că acum negrul își recîștigă pionul destul de ușor, dar este discutabil dacă aceasta merita dublarea pionilor) 10.D:b6 a:b6 11.Cge2 Cb4 12.0—0 Td8 (Vezi diagrama)

13.d6! (Dînd pionul înapoi la momentul oportun, albul obține un avantaj pozițional apreciabil. Manevra aceasta este tipică în astfel de poziții) 13...T:d6 (Nu era mai bine nici 13...e:d6, de ex. 14.Ng5 h6 15.N:f6 N:f6 16.a3 Cc6 17.Cd5 și albul obține avantaj) 14.Nf4 Td7 15.Tfd1 Cbd5 16.Ne5 Nh6 (Necesar pentru a împiedica accesul calului alb la f4 și a permite astfel regruparea Td8 urmat de Ne6) 17.a3 e6! (Apărarea negrului este dificilă. Nu merge, de ex. 17...C:c3 18.C:c3 Cg4 din cauza 19.Cd5! De considerat este mutarea 17...Td8, dar consecințele ei erau greu de apreciat. În comentariile sale la partidă, marele maestru Vasiukov dă variantele 18.C:d5 C:d5 19.Cc3 C:c3 20.b:c3 Ng4 21.Tdb1 Tac8 22.N:b7 T:c3 23.d5 cu avantaj pentru alb; sau 19...Ne6 20.C:d5 N:d5 21.Nc7 Td7 22.N:b6 și realizarea pionului în plus de către alb nu este ușoară) 18.C:d5! C:d5 19.Td3 (Spasski joacă foarte tare această fază a partidei. Situația negrului este foarte dificilă, se amenință în primul rînd 20.Tb3) 19...Ng5! (Intenția negrului este de a apăra pionul b6 prin aducerea nebulului la d8, dar aceasta permite al-

bului să ocupe coloana „c”) 20.N:d5! (Tactic schimbul acesta se bazează pe faptul că negrul nu poate relua cu turul din cauza 21.Cc3 Td7 22.Ce4 urmat de Tc1; strategic — se obține înlăturarea celei mai bine plasate figuri a negrului) 20...e:d5 21.h4 Nd8 22.Tc1 Te7 (Din nenorocire, nu merge 22...f6 din cauza 23.Tdc3 f:e5 24.d:e5! cu avantaj decisiv) 23.Cf4 Ne6 24.Tdc3 Nd7 (Negrul n-are altceva de făcut; la 24...Td7 urmează 25.Tc8 și în general nu se vede o apărare suficientă împotriva amenințării 25.C:e6 urmat de Te8) 25.C:d5 (Era de considerat și 25.Nf6) 25...Te6 26.Nc7 Rg7 27.N:d8 T:d8 28.Ce3 b5 29.d5 Tb6 (Vezi diagrama. Este

evident că poziția aceasta este câștigată de alb. Prea evident poate și din această cauză Spasski, care pînă acum a jucat mereu cele mai bune mutări, continuă jocul oarecum automatic, alegînd un plan banal care nu se dovedește prea bun. Folosindu-se de aceasta, Petrosian își valorifică cu remarcabilă abilitate șansele de salvare) 30.Cc2! (Planul de a aduce calul la b4 se dovedește greșit. Un câștig rapid se putea obține cu 30.Tb3! urmat de Tb4 și Tc7, cu amenințarea Cc4) 30...h6 31.Cb4 g5 32.h:g5 h:g5 33.Rg2 Tf6 34.Tc3 Th8 (Calul se află la b4 în afară de joc și negrul domină pe cîmpurile albe de pe celălalt flanc) 35.Cd3 Td6 (Vasiukov propune aci 35...Nh3+ 36.Rg1 Ng4 cu amenințările Nf3 și Tf6, dar ambii jucători se aflau deja în criză de timp) 36.Ce5 Nh3+ 37.Rf3 T:d5 38.Tc7 Ne6 39.T:b7 Tc5 40.Ta7? (Cu această mutare Spasski lasă, probabil, să-i scape definitiv câștigul. În criză de timp el nu s-a putut însă decide la continuarea 40.b4! Td5 41.Tc7 urmat de Tc5, iar dacă 40...Nd5+ atunci Rg4) 40...Nd5+ 41.Rg4 (Aci partida s-a întrerupt și negrul a dat mutarea în plic. Albul păstrează un pion în plus, dar realizarea acestui avantaj material este foarte dificilă: figurile negre ocupă poziții active, iar nebulul negru este mai tare decît calul alb) 41...Tc2 42.R:g5 T:f2 43.Cd3 Tf3 44.Tae7 (Ceva mai tare era, probabil, 44.T:f3 N:f3 45.Cf4, cum a recomandat Botvinnik, deși nici atunci nu este sigur că albul poate câștiga) 44...

T:e3 45.T:e3 f6+ 46.Rf4 Rf7 47.Cb4 Nc4 48.Tc3 Th2 49.b3 Ne6 50.Cd3 (Nici 50.Cc6, cum s-a recomandat după partidă, nu era suficient pentru câștig: 50...Nd5 51.Cd4 Tf2+ 52.Re3 Tg2 53.C:b5 N:b3! etc) 50...Ta2 51.Tc7+ Rg6 62.Cc5 Nf7 53.Tb7 T:a3 54.T:b5 Ta1 (Pe măsură ce numărul pionilor aflați pe tablă scade, scad și slabele perspective de câștig ale albului. Petrosian se apără precis și deși Spasski a mai făcut unele încercări în mutările următoare, el n-a putut obține nimic) 55.Ce4 Tf1+ 56.Re3 Te1+ 57.Rf3 Tf1+ 58.Re2 Tb1 59.Cd2 Tg1 60.Rf2 Tc1 61.b4 Tc2 62.Re3 Tc3+ 63.Rf4 Td3 64.Cf3 Nd5 65.Ch4+ Rf7 66.Tb8 Td4+ 67.Re3 Te4+ 68.Rf2 Re7 69.Cg6+ Rd7 70.Cf4 Nc6 71.Cd3 Re7 72.Tf8 Nb5 73.Cf4 Rd7 74.Tf7+ Re8 75.Tb7 T:b4 76.Cd5 Tb2+ 77.Re3 Tb3+ 78.Rf4 Nc4 79.C:f6+ Rf8. Remiză.

Partida a 6-a

După cum era de așteptat, după cele 10 ore de joc ale partidei a cincea, în partida a șasea adversarii nu s-au arătat dispuși să riște prea mult. De aceea,

după 15 mutări în care Spasski și-a permis chiar să nu joace de maniera cea mai exactă, partida s-a dat remiză.

178. GAMBITUL DAMEI

T. Petrosian

B. Spasski

1.c4 e6 2.d4 Cf6 3.Cf3 d5 4.Cc3 c5 5.c:d5 C:d5 6.g3 (De obicei se joacă aci 6.e4 sau 6.e3) 6...Cc6 (Se poate juca foarte bine și 6...c:d4 7.C:d5, de ex. 7...D:d5 8.D:d4 Db5! 9.e3 Db4+ 10.Nd2 Cc6 cu joc egal, Petrosian-Tal, turneul candidaților 1959; sau 7...e:d5 8.C:d4 Db6 9.Cb3 Cc6!, Krogus—Korčnoi, al 32-lea campionat al URSS) 7.Ng2 C:c3! (Mai exact este 7...c:d4 8.C:d4 C:c3 9.b:c3 C:d4 10.D:d4 Ne7 cu joc egal) 8.b:c3 c:d4 9.c:d4 Nb4+ 10.Nd2 Ne7 11.0—0 0—0 12.Tb1? (Oboseala partidei precedente își spune cuvîntul. În mod normal, Petrosian ar fi continuat cu 12.Nc3 urmat de 13.e4 obținînd un centru puternic) 12...C:d4 13.C:d4 D:d4 14.Dc2 Dc5 D:c5 N:c5. Remiză.

Partida a 7-a

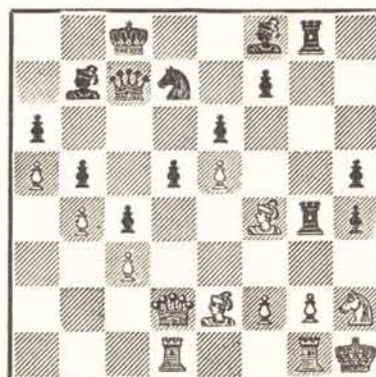
Cîndva Lasker a spus că jucătorului care salvează o partidă pierdută îi cresc șansele în concurs. Desfășurarea meciului Petrosian—Spasski confirmă pe deplin această afirmație. După înfrîngerea psihologică din partida a 5-a, Spasski a intrat în criză. După pauza din partida a 6-a, în partida a 7-a el a jucat sub posibilitățile sale. O deschidere neînspirată, un sacrificiu de pion de valoare discutabilă și o greșeală fatală în conducerea apărării. Prea mult pentru a putea rezista într-o partidă cu Petrosian, care a folosit cu abilitate aceste greșeli ale adversarului său pentru a organiza un atac la rege după toate regulile. Și astfel campionul lumii a luat conducerea în meci printr-o victorie neașteptată cu piețele negre. Scor 3:4 pentru Petrosian.

179. PARTIDA PIONULUI DAMEI

B. Spasski

T. Petrosian

1.d4 Cf6 2.Cf3 e6 3.Ng5 (Este interesant că atât Spasski, cît și Petrosian au jucat din cînd în cînd această variantă a partidei pionului damei, denumită „atacul Torre”) 3...d5 (Probabil, cel mai solid răspuns. S-a jucat mult în această poziție 3...h6 4.Nh4 g5 5.Ng3 Ce4, sau 3...c5 4.e3 Db6 5.Cbd2 d5 6.N:f6 g:f6 7.c4 c:d4 8.e:d4 d:c4 9.N:c4 Ce6 10.0—0 Nd7 11.d5! (Spasski — A. Zaitsev, Camp. URSS 1963) 4.Cbd2 Ne7 5.e3 Cbd7 6.Nd3 c5 7.c3 b6 8.0—0 Nb7 9.Ce5 (Albul a adoptat un fel de formație Colle, cu deosebirea că nebulul este dezvoltat la g5, în loc să fie închis la c1) 9...Ce5 10.d:e5 Cd7 11.Nf4 (La 11.N:e7 D:e7 12.f4 putea urma 12...f6) 11...Dc7 12.Cf3 h6 (Petrosian nu face încă rocade, așteptînd intențiile adversarului) 13.b4 (Bănuind intenția adversarului de a face rocade mare, Spasski începe ofensiva pe flancul damei) 13...g5 (O replică la înălțime. Nu era bine 13...c:b4 deoarece după 14.c:b4 N:b4 15.Tc1 Nc5 16.Cd4 negrul nu poate face nici una din rocade: la 16...0-0-0 urmează 17.Cb5 și 18.Cd6+, iar la 16...0—0 urmează 17.Dg4) 14.Ng3 h5 15.h4? (Sacrificul acesta de pion se bazează pe o apreciere greșită a șanselor de atac ale albului pe flancul damei. De aceea, era probabil mai bine 15.h3, mutare în sprijinul căreia Holmov dă următoarea variantă: 15...g4! 16.h:g4 h:g4 17.Ch2 Ce5 18.Nb5+! Rf8 19.C:g4 Nd6 20.f4 „cu un joc excepțional de tăios și neclar”) 15...g:h4 16.Nf4 0—0—0 (Nici aci nu era bine 16...c:b4, de ex. 17.c:b4 N:b4 18.Ng5! Ce5 19.Nf6

C:f3+ 20.D:f3 Tg8 21.D:h5 și albul capătă atac) 17.a4 (Având în vedere următorul răspuns al negrului prin care se blochează înaintarea pionilor albi pe flancul damei era de considerat mutarea 17.b:c5) 17...c4! 18.Ne2 a6 19.Rh1 Td8 20.Tg1 Tg4 21.Dd2 Th8 22.a5 b5 23.Tad1 Nf8 24.Ch2 (Vezi diagrama. Tensiunea în partidă a ajuns la punctul culminant. La retragerea turnului albul răspunde Cf3 atacând pionul h4 și negrul nu are nimic mai bun decât să joace Ne7, renunțând astfel la manevra începută cu Nf8) 24...C:e5! (Un sacrificiu frumos de calitate, în schimbul căreia negrul capătă o lăvină formidabilă de pioni în centru și pe flancul regelui) 25.C:g4 h:g4 26.e4 Nd8 27.De3 Cd7? (Petrosian conduce atacul puțin prea lent, prea metodic, dând astfel ocazia adversarului să-și organizeze apărarea. Așa cum s-a analizat în biroul de presă al meciului, continuarea cea mai agresivă ar fi fost 27...g3! după care albul ar fi fost pus în fața unor probleme dificile din cauza amenințărilor Cd3 sau Cg4, împotriva cărora nu se vede o apărare satisfăcătoare, de ex. 28.f:g3 h:g3 29.Tg1 f5!; Sau 28.f3 Cd3 29.N:d6 Cf2+ 30.D:f2 g:f2 31.N:c7 f:g1D+ 32.R:g1 R:c7 și negrul rămâne cu un pion în plus) 28.N:d6 D:d6 29.Td4? (O greșeală fatală după care masa de pioni negri se năpustește cu tempo asupra poziției regelui alb. Era necesar 29.Td2 sau chiar 29.f4 după care nu este ușor de găsit pentru negru o cale concludentă de continuare a ofensivei) 29...e5! 30.Td2 f5! 31.e:d5 (Nu mergea 31.e:f5 Cf6 32.Tgd1 h3 33.Dc5+ D:c5 34.b:c5 d4 35.c:d4 h:g2+ 36.Rg1 Th8 37.d5 C:d5! 38.T:d5 Th1+! 39.R:g2 T:d1 40.N:d1 N:d5+ 41.Rg3 c3 și negrul câștigă, variantă dată de Holmov) 31...f4 32.De4 Cf6 33.Df5+ Rb8 34.f3 Nc8 35.Db1 g3 (Era mai exact, după părerea lui Holmov, 35...e4! 36.f:e4 De5 37.Td4 Ch5 etc., dar lucrul acesta n-are importanță — atacul negrului este oricum decisiv) 36.Te1 h3 37.Nf1 Th8 38.g:h3 N:h3 39.Rg1 N:f1 40.R:f1 e4! 41.Dd1 (Aci partida s-a întrerupt și negrul a dat mutarea în plic. La reluare nu s-au mai jucat decât câteva mutări) 41...Cg4 (Câștiga ușor și 41...Dd7 sau 41...De5) 42.f:g4 f3 43.Tg2 f:g2+ și albul a cedat.

Partidele a 8-a și a 9-a

Aceste două remize scurte (23 și 26 de mutări) își au explicația în modificarea situației psihologice a adversarilor în urma victoriei lui Petrosian în partida a 7-a. Pentru campionul mondial, cărui un meci egal îi asigură păstrarea titlului, acest punct în plus constituie un plus de siguranță la jocul său și așa destul de prudent și tenace. Pentru Spasski, problema cuceririi titlului s-a complicat foarte mult, ea luând forma necesității de a obține două victorii mai mult decât Petrosian în restul partidelor meciului, ceea ce nu este o treabă tocmai

ușoară. De aci tactica celor doi adversari după partida a 7-a: Petrosian „stă la pîndă” așteptându-l pe Spasski să se hazardeze, iar acesta din urmă, știind ce-l așteaptă este tot atât de prudent și nu riscă deocamdată nimic.

180. DESCHIDEREA ENGLEZA

T. Petrosian B. Spasski

1.c4 c5 2.Cf3 Cc6 3.Cc3 Cf6 4.d4 c:d4 5.C:d4 e6 6.e3 (O mutare modestă, pe care de ex. Euwe nici n-o menționează în manualul său de deschideri. Continuările obișnuite sînt 6.Cdb5 sau 6.g3) 6...Ne7 (După părerea lui Tal, mai activ este 6...Nb4). 7.Ne2 0-0 8.0-0 d6 (După 8...d5 9.c:d5 e:d5 ar fi survenit o poziție cu „isolani” la negru) 9.b3 a6 10.Nb2 Nd7 11.Dd2 Dc7 (Este interesant că negrul a adoptat solida schemă de dezvoltare a variantei Scheveningen din Apărarea siciliană împotriva căreia albul nu are cea mai favorabilă poziție de figuri) 12.Tac1 Tac8 13.Tfd1 Db8 14.Cf3 (O manevră pozițională fină al cărei scop este să împiedice pe negru să-și elibereze poziția prin schimbul la d4 urmat de înaintarea b7-b5) 14...Tfd8 15.Nd3 (După părerea lui Tal, mai activ eră 15.Cg5!) 15...Ne8 16.De2 (Acum la 16.Cg5 ar fi urmat 16...h6 17.Cge4 C:e4 18.C:e4 d5. Scopul ultimei mutări a albului este să degajeze coloana „d”, avînd în vedere că negrul intenționează să joace d6-d5) 16...d5 17.c:d5 C:d5 18.C:d5 T:d5 19.a3 (După jumătate de oră de gîndire, Petrosian renunță la continuarea tentantă 19.Dc2, după care nu este bine 19...g6 20.Dc3, nici 19...h6 20.Nh7+ Rh8 21.T:d5 e:d5 22.Nf5 cu avantaj pentru alb. Cu 19...Th5 negrul s-ar fi apărat însă suficient, iar dama albă ar fi rămas pe coloana turnului negru c8) 19...Tcd8 20.Ne4 T:d1+ 21.T:d1 T:d1+ 22.D:d1 Dd8 23.D:d8 N:d8 Remiză.

181. APARAREA CARO-KANN

B. Spasski T. Petrosian

1.e4 c6 2.d4 d5 3.e:d5 c:d5 4.c4 Cf6 5.Cc3 e6 6.Cf3 Ne7 7.c:d5 C:d5 8.Nd3 Vezi partida a 3-a) 8...Cc6 9.0-0 0-0 10.Te1 Nf6 11.Ne4 Cce7 12.Dc2 g6 13.Nh6 Ng7 (Pînă aci la fel ca într-o partidă A. Zaitsev—Ilivitchi, Saratov 1966 în care a urmat schimbul nebunilor) 14.Ng5 f6 15.Nd2 Nd7 (Deși poziția negrului prezintă o slăbiciune — pionul e6 — albul n-are la dispoziție un plan concret de atac. Nu dă nimic, de ex. 16.C:d5 e:d5 17.Db3 Nc6 18.Nb4 Tf7 și negrul se apără. Manevra pe care o întreprinde Spasski are de scop instalarea unui cal pe c5) 16.Db3 Nc6 17.N:d5 e:d5 18.Ce4 Tf7! (Petrosian răspunde cu o regupare a figurilor care-i asigură egalarea) 19.Cc5 Cf5 20.h3 (Nici după 20.Nf4 Db6! albul nu obține mare lucru) 20...Nf8 21.Ce6 Dd7 22.C:f8 Tf7 23.Nb4 Tfe8 28.T:e8+ T:e8 25.Te1 T:e1+ 26.N:e1 Remiză.

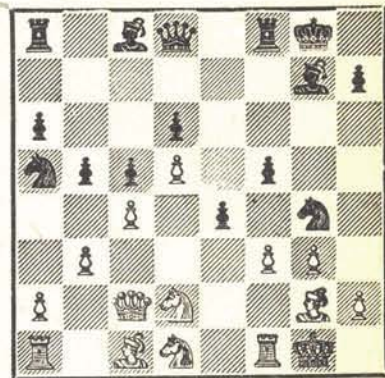
Partida a 10-a

După remizele scurte din partidele a 8-a și a 9-a, Spasski a considerat, probabil, că a sosit timpul să reia ostilitățile. Alegînd o variantă grea din India-na regelui el și-a obligat practic adversarul să accepte lupta. Petrosian n-a jucat cel mai bine deschiderea și în fața de trecere în jocul de mijloc inițiativa a trecut de partea negrului, care a obținut posibilitatea organizării unui atac periculos pe flancul regelui. Se părea că totul se desfășoară conform intențiilor lui Spasski. Dar iată, o singură greșeală în conducerea atacului și dintr-o dată, sacrificînd două calități, Petrosian preia inițiativa și conduce cu brio un atac decisiv, încheindu-l cu o combinație clasică. Acum campionul lumii conduce cu două puncte — scorul meciului este 6:4 și sarcina lui Spasski, de a reface acest handicap și de a câștiga chiar o partidă mai mult, pare aproape irealizabilă.

182. INDIANA REGELUI

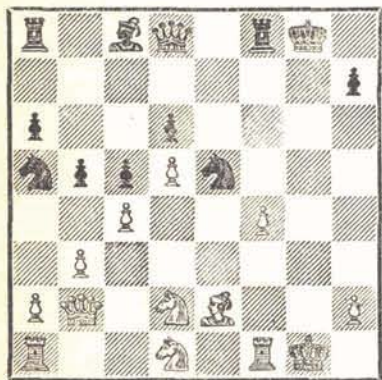
T. Petrosian B. Spasski

1.Cf3 Cf6 2.g3 g6 3.c4 Ng7 4.Ng2 0-0 5.0-0 Cc6 6.Cc3 d6 7.d4 a6 8.d5 Ca5 9.Cd2 c5 10.Dc2 (Prin intervertire de mutări s-a ajuns la o poziție bine cunoscută din așa numita variantă Panno. Este interesant de remarcat că încă acum 10 ani, la turneul candidaților de la Amsterdam, Spasski a jucat la fel cu negrul în partida cu Bronstein) 10...e5 (În partida amintită, Spasski a continuat cu 10...Tb8 11.b3 e5 12.d:e6 f:e6 13.c:b5 a:b5 și negrul a obținut joc bun. Mutarea 10...e5 este cunoscută din a 3-a partidă a meciului pentru campionatul lumii Botvinnik-Smîlov, 1957, în care a urmat 11.a3 b6 12.b4 Cb7 13.Tb1 Nd7 14.Cde4 C:e4 15.C:e4 Dc7 16.b:c5 C:c5 17.C:c5 b:c5 cu joc complicat) 11.b3 (După părerea marelui maestru Boleslavski, continuarea aceasta este mai slabă decât cea aleasă de Botvinnik) 11...Cg4 12.e4 (Și acum poate era mai bine 12.a3) 12...f5 13.e:f5 13.e:f5 g:f5 14.Cd1 (Era de considerat și 14.Nb2) 14...b5 15.f3! (Albul se grăbește să alunge calul de pe avansul de la g4. Era însă necesar mai întîi 15.Nb2, pentru a preveni combinațiile legate de slăbiciunea diagonalei mari) 15...e4! (Vezi diagrama. După aceasta inițiativa trece la negru)

16.Nb2 e:f3 17.N:f3 (Nu merge 17.C:f3 din cauza 17...N:b2 18.D:b2 b:c4) 17...N:b2 (Bronstein consideră că mai în spiritul poziției ar fi fost aici 17...Ce5 urmat de Dg5, păstrînd nebunii

de cîmpuri negre) 18.D:b2 Ce5 19.Ne2 f4! (Suetin propune 19...Ta7 20.Ce3 f4! și dacă 21.g:f4 atunci 21...T:f4 22.T:f4 Dg5+. Mai bine este 21.T:f4 T:f4 22.g:f4, dar și atunci după 22...Tg7+ 23.Rh1 Dh4 24.f:e5 Df2 25.Ce4 D:e3 26.Cf6+ Rh8 27.e6 Nb7 „negrul ar fi păstrat șanse tactice”. În sfîrșit, poate mai precis este 20...Tg7) 20.g:f4 (Vezi diagrama. După 20.T:f4 T:f4 21.g:f4

Cg6 22.Ce4 C:f4 23.Ce3 sau Cf2, Ta7, Boleslavski este de părere că negrul are joc bun, iar Suetin că perspectivele de atac sînt mai curînd de partea albului) 20...Nh3 (Este curios cum un tactician atît de bun ca Spasski a scăpat din vedere următoarea mutare de apărare destul de simplă a albului. În loc de aceasta, jucînd 20...T:f4! el ar fi obținut un atac foarte puternic, de ex. 21.T:f4 Dg5+ 22.Rh1 D:f4 sau 21.Ce3 Dg5+ 22.Rh1 T:f1+ 23.Cd:f1 Ta7 „și albul trebuie să lupte pentru remiză” — Boleslavski) 21.Ce3! N:f1 (Abia acum a văzut Spasski că nu merge 21...T:f4 din cauza 22.T:f4 Dg5+ 23.Tg4! și după 23...C:g4 24.C:g4 N:g4 25.N:g4 D:g4+ 26.Rh1 Dd4 27.Tg1+ Rh8 28.D:d4 c:d4 29.Tg4 finalul este foarte greu de salvat) 22.T:f1 Cg6!? (Era mai bine 22...Cd7 23.Ng4 Df6 deși și atunci albul ar fi avut un atac puternic) 23.Ng4! C:f4? (După această ultimă greșeală negrul pierde repede. Cel mai bine era 23...Df6, deși și atunci după 24.Ne6+ Rh8 25.D:f6+ T:f6 26.f5 avantajul albului ar fi fost foarte mare) 24.T:f4! T:f4 25.Ne6+ Tf7 26.Ce4 (Este clar că poziția negrului este pierdută, cu tot avantajul material pe care îl are Petrosian conduce atacul final cu multă energie și precizie) 26...Dh4 27.C:d6 Dg5+ (Pierdea și 27...Del+ 28.Rg2 D:e3 29.N:f7+ Rf8 30.Dh8+ Re7 31.Cf5+ R:f7 32.Dg7+ urmat de C:e3) 28.Rh1 Ta7 29.N:f7+ T:f7 30.Dh8+! O încheiere elegantă. Negrul cedează, deoarece la 30...Rh8 urmează 31.C:f7+ și 32.C:g5.

Partida a 11-a

„În partida a 11-a, cu toată situația dificilă a meciului, Spasski a luptat pentru victorie de la început pînă la sfîrșit și nu este vina lui că Petrosian a reușit, cu ajutorul unei combinații ascunse să respingă atacul...”

„Avînd un avantaj solid de două puncte, campionul mondial, natural, n-avea nimic de obiectat împotriva unui rezultat de remiză. El avea din nou de

luptat împotriva lui 1.e2—e4! și a făcut față acestei sarcini destul de ușor. Pentru prima oară pe scenă a apărut o tînră debutantă — Apărarea franceză — iar cînd albul a jucat 3.Cc3, negrul a recurs la liniștita variantă a lui Rubinstein, 3...d:e4!. Teoria deschiderilor progresează mereu și astăzi este din ce în ce mai greu să găsești mutări noi. Totuși, campionul mondial a reușit să descopere o idee proaspătă și în această variantă atît de bine studiată. Ideea negrului, de a aștepta cu rocada și de a dezvoltă mai înfiți flancul damei, deși în general nu este nouă, în varianta aceasta apare ca foarte simpatice. Spasski a luat măsuri energice, a sacrificat un pion și a început atacul asupra regelui negru intrînd în centru. Cum spun adeseori comentatorii acestui meci, „numai analizele ulterioare vor putea demonstra remiza sau cîștigul”. În timpul jocului însă, se părea că Spasski va învinge și numai subtilitatea 23.T:d7 T:d7 23.T:c5 Dd6! care a scăpat atenției albului, a oprit atacul.

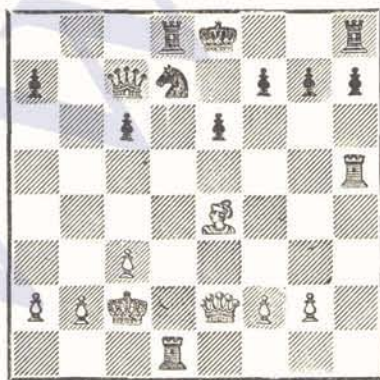
D. Bronstein
(din „Șahmatnaia Moskva“)

183. APĂRAREA FRANCEZĂ

B. Spasski

T. Petrosian

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 d:e4 4.C:e4 Cd7 5.Cf3 Cg6 6.C:f6+ C:f6 7.Ng5 Ne7 8.Nd3 c5 9.d:c5 Da5+ 10.c3 D:c5 11.De2 Nd7 (La 11...0—0 ar fi putut urma 12.0—0 Td8 13.Ce5 Dc7 14.f4 cu șanse de atac pentru alb pe flancul regelui) 12.Ce5 Nc3 (Vasiukov propune aci 12...Cg4, de ex. 13.C:f7 R:f7 14.N:c7 D:f2+ 15.D:f2 C:f2 16.R:f2 Re7 cu un avantaj minimal pentru alb în final) 13.h4 Td8 (Luarea pionului g2 ar fi dat albului un atac periculos, de ex. 13...N:g2 14.Tg1 Nc6 15.0—0—0) 14.0—0—0 Cd7 15.C:c6 (Avantajul minim care se putea obține prin 15.N:e7 este prea puțin la tehnica de apărare a lui Petrosian. De aceea Spasski preferă să sacrifice un pion pentru a păstra inițiativa) 15...N:g5+ 16.h:g5 D:g5+ 17.Rc2 b:c6 18.Th5 Df4 19.Ne4 (La 19.Ng6!? negrul se apără cu 19...Da4+ 20.Rc1 f:g6 21.D:e5+ Rf8) 19...Dc7 (Vezi diagrama. Pentru pionul sacrificat Spasski a obținut o poziție

foarte activă, dar valorificarea acestei inițiative nu este deloc simplă. S-a propus, de ex. continuarea 20.Dg4, după care nu merge 20...g6 din cauza 21.N:g6 f:g6 22.D:e6+ Rf8 23.Th3, nici 20...Cf6 din cauza 21.D:g7 Re7 22.Ng6! Td8 23.Tf5! e:f5 24.Tel+ Rd8 25.D:f6+ Re8 26.N:f5+ Rb8 27.Te4; sau 22...T:d1 23.D:f7+ Rd6 24.D:f6 cu atac decisiv. Negrul ar fi tre-

buit să joace 20...Re7 21.D:g7 Thg8 după care ar fi survenit un joc foarte complicat) 20.Dc4 c5 21.Db5 (Aci era, probabil, mai bine să fi restabilit egalitatea materială prin 21.T:h7 T:h7 22.N:h7 și nebulul nu poate fi prins prin 22...g6 din cauza 23.N:g6+ f:g6 24.D:e6+ Rf8 25.Td3 cu atac decisiv) 21...g6 22.Th4 (Constatănd că nu merge 22.T:d7 T:d7 23.T:c5 din cauza 23...Dd6! Spasski a propus remiză, pe care Petrosian n-a acceptat-o) 22...0—0 (Poate că mai bine ar fi fost 22...Re7 deoarece 23.Nc6 nu este periculos: 23...Ce5 24.D:c5+ Rf6) 23.Dc6 D:c6 24.N:c6 Ce5 25.T:d8 T:d8 26.Nb5 și partida s-a dat remiză, la propunerea lui Petrosian.

Partida a 12-a

Strategia lui Spasski în această partidă a constatat în a-l atrage cu orice preț pe Petrosian să atace. În cele din urmă, după multe provocări, „Tigrul” s-a supărat și într-adevăr, a trecut la atac. Și trebuie recunoscut că a condus acest atac cu eleganță și energie, într-un stil care n-are nimic comun cu ceea ce se crede în general despre campionul mondial. Cu albele, în această partidă, se părea că în locul lui Petrosian joacă Ci-gorin. Fapt este că numai criza de timp l-a salvat în ultimă instanță pe Spasski de la a treia înfrîngere, care, practic ar fi încheiat meciul. În orice caz, o partidă de mare luptă, care a provocat aplauzele „la scenă deschisă” ale spectatorilor.

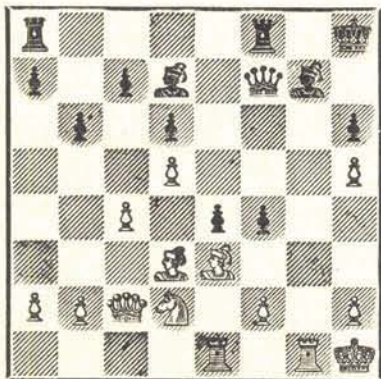
184. INDIANA REGELUI

T. Petrosian

B. Spasski

1.Cf3 g6 2.c4 Ng7 3.d4 d6 4.Cc3 Cd7 5.e4 e6 (Desigur, cu 5...e5 Spasski ar fi putut intra imediat în schemele obișnuite ale Indienei regelui. Sistemul pe care-l adoptă în această partidă pare să fie jucat în mod obișnuit de către maestrul cehoslovac Ujtelky, ale cărui partide Spasski a avut prilejul să le vadă în timpul turneului de anul trecut de la Soci. Scopul urmărit este de a atrage pe alb la un atac prematur, dar așa ceva nu stă în firea lui Petrosian...) 6.Ne2 b6 7.0—0 Nb7 8.Ne3 Ce7 9.Dc2 h6 10.Tad1 0—0 11.d5! e5 (În cele din urmă Petrosian a reușit să aducă partida la o schemă cunoscută a Indienei regelui: favorabil albului este faptul că nebulul de cîmpuri albe al negrului a fost dezvoltat în fianchetto; un plus pentru negru este dezvoltarea la e7 a calului, ceea ce permite efectuarea rapidă a înaintării strategice f7—f5) 12.Dc1 Rh7 13.g3 f5 (Poate că mai prudent ar fi fost 13...a5 urmat de Ce5 și Nc8, dar planul acesta este lent și Spasski are nevoie de puncte...) 14.e:f5 C:f5 (La 14...g:f5 ar fi urmat Ch4 și f2—f4) 15.Nd3 Nc8 16.Rg2 Cf6 17.Ce4 Ch5 18.Nd2 Nd7 19.Rh1 Ce7 20.Ch4 Nh3! (Spasski este preocupat de ideea complicării jocului pe flancul regelui și scană din vedere posibilitatea de a submina centrul alb prin 20...c6, de ex. 21.C:d6 c:d5 22.c:d5 Nh3. Mai bine era însă 21.f3 c:d5 22.c:d5 Te8 23.Db1 și pionul d6 rămîne slab) 21.Tg1 Nd7 (Amenințarea g3—g4 obligă pe negru la retragere) 23.Ne3

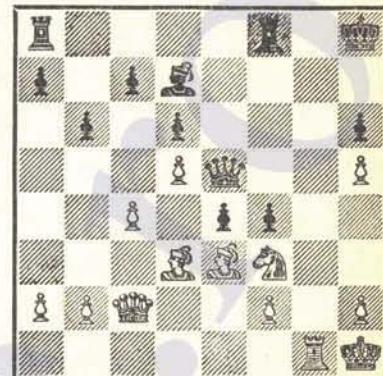
(Poate că și mai bine ar fi fost 22.f3, urmat de Td1) 22...De8 23.Tde1 Df7 24.Dc2 Rh8 (Negru profită de faptul că pentru un moment a fost ridicată presiunea asupra pionului h6 pentru a-și deplasa regele din raza de acțiune a nebulului d3. Acum manevrele pregătitoare s-au terminat și coliziunea celor două forțe nu mai poate fi evitată) 25.Cd2 Cf5 (Complicațiile se încep cu un atac de cavalerie) 26.C:f5 (Nu mergea 26.C:g6+ D:g6 27.g4, din cauza 27...Chg3+! 28.f:g3 D:g4) 26..g:f5 27.g4! (Petrosian își da seama că la agresivitatea lui Spasski este obligat să răspundă cu aceeași monedă,

deoarece altfel riscă să cadă sub atac. În complicațiile care urmează campionul mondial se dovedește un jucător tactic de prima forță) 27...e4! (În conformitate cu tactica urmată pînă acum, Spasski merge la complicarea maximă a jocului. Mai prudent ar fi fost 27...f4 și dacă 28.Ng6 Df6 29.g:h5 f:e3 30.f:e3 e4! cu contrajoc) 28.g:h5 f4! (Pe această mutare s-a bazat Spasski atunci cînd a jucat 27...e4. Se pare că inițiativa trece la negru, dar campionul lumii răspunde cu o contracombinație foarte frumoasă. Vezi diagrama)

29.T:g7! D:g7 30.Tg1 De5 (Mai slab era 30.e:d3, la care ar fi urmat 31.D:d3 D:g1+ 32.R:g1 f:e3 33.D:e3 și dama albă este foarte activă. La 31...Nf5 urma 32.Nd4 N:d3 33.T:g7. Rău era și 30...Ng4, din cauza 31.T:g4! D:g4 32.Nd4+ Rg8 33.N:e4 Tf7 34.f3 Dg5 35.Ng6 Te7 36.Ce4 etc) 31.Cf3!! (O mutare excepțională, care — dacă n-am ști numele adversarilor — ne-ar face să ne gîndim la Cigorin. Acum toate trei figurile ușoare ale albului sînt atacate. La f3 nu se poate lua din cauza 32.Nd2, astfel că răspunsul negrului este forțat. Vezi diagrama)

31.e:d3 32.Ce5! (În criză de timp, după ce a jucat atît de frumos, Petrosian lasă să-i scape cîștigul, care putea fi obținut prin 32.D:d3 Nf5 —

forțat — 33.C:e5 N:d3 34.Nd4! d:e5 35.N:e5+ Rh7 36.Tg7+ Rh8 după care prin cunoscuta „moară” albul ar fi luat pionii c7 și a7 și nebulul d3. Acum pionul c2 salvează pe negru) 32...d:c2 33.Nd4 d:e5 34.N:e5+ Rh7 35.Tg7+ Rh8 36.Tf7+ Rg8 37.Tg7+ Rh8 38.Tg6+ (Desigur, albul ar fi putut juca 38.T:d7+ Rg8 39.Tg7+ Rh8 40.T:c7+ Rg8 41.Tg7+ Rh8 42.Tg1+ Rh7 43.Tc1 Tae8 44.Nd4 Te2 dar prezența pionului c2 asigură apărarea negrului. De aceea Petrosian preferă să forțeze remiza) 38...Rh7 39.Tg7+ Remiză.

S. Samarian

Turneul internațional din București

După o pauză destul de îndelungată — 4 ani — cel de-al VII-lea turneu internațional organizat de către Federația Română de Șah a fost așteptat cu un legitim interes de către șahiștii din țara noastră. Lucrul este foarte explicabil și decurge în mod direct din importanța și implicit necesitatea unor astfel de confruntări internaționale, pe teren propriu.

Intr-adevăr, datorită faptului că în ultimii ani activitatea șahistă a luat un avînt considerabil în toate țările, numărul competițiilor internaționale de toate categoriile a crescut foarte mult. Ele constituie mijlocul cel mai eficient de creștere a nivelului șahist general, de confruntare a valorilor, de propagandă a șahului.

Turneul internațional disputat între 24 aprilie — 11 mai în Capitală a constituit aportul necesar al țării noastre la sistemul internațional de competiții, bazat pe reciprocitatea invitațiilor și și-a atins din plin scopul atît în ceea ce privește aspectul propagandistic al șahului, cît și în ceea ce privește verificarea pe plan internațional a jucătorilor noștri frunțași.

ÎN FAȚA TABELEI REZULTATELOR

Această verificare, trebuie s-o spunem de la bun început, a dat rezultate neașteptate. Dacă locul II ocupat de Florin Gheorghiu se situează pe linia ascendentă a rezultatelor sale, iar rezultatul lui Soos constituie un succes, nu același lucru îl putem constata despre ceilalți participanți români ai turneului.

Să examinăm deci tabela rezultatelor concursului. Cifrele reci ne determină să facem cîteva constatări de ordin statistic foarte concludente:

1) Korcinoi și-a depășit net concurenții, dominînd concursul.

2) Florin Gheorghiu s-a clasat destul de ușor pe locul II, cu un rezultat bun, mai ales dacă ținem seama că nu a cîștigat decît o singură partidă la jucătorii români.

3) Jucătorii străini (cu excepția lui Garcia) au ocupat locuri în partea superioară a tabelului (locurile 3—9) în timp ce majoritatea jucătorilor români se află în partea inferioară a tabelului.

4) Dintre jucătorii noștri, în afară de Florin Gheorghiu, singurul care a luptat la egal cu maeștrii străini, clasîndu-se pe locurile 4—5 a fost B. Soos, care a obținut un frumos succes, realizînd și norma de maestru internațional.

5) Între „învinșii” turneului găsim pe maeștrii internaționali V. Ciocîltea și Th. Ghițescu, cu un rezultat slab.

6) Ciocîltea, Ghițescu, Partoș, Pavlov și Neamțu nu au reușit să obțină în fața jucătorilor străini aflați pînă la locul 9 în clasament (decî cu excepția lui Garcia) decît două victorii (ambele la Bednarski) și 8 remize din 35 partide susținute, iar în fața celor clasați pe primele 7

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1 Korcinoi	●	●	●	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12½
2 Gheorghiu	●	●	0	●	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
3 Kavalek	●	1	●	●	1	0	0	●	0	1	1	1	1	1	1	9½
4 Soos	0	●	●	●	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
5 Matulovic	0	●	0	●	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
6 Czerniak	1	0	1	0	0	●	1	0	1	1	1	1	1	1	1	8
7 Minle	0	0	1	0	1	0	●	0	1	1	1	1	1	1	1	7½
8 Kolarov	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	7
9 Bednarski	0	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	7
10 Ghițescu	0	0	0	1	0	0	0	0	1	●	0	1	1	1	1	5½
11 Ciocîltea	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5½
12 Partoș	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	4
13 Garcia	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	4
14 Pavlov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	3½
15 Neamțu	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	3

Victor Korcinoi

locuri (deci fără Kolarov, Bednarski și Garcia) numai 4 remize din 25 partide!

Comparând aceste rezultate cu cele obținute la ultimele olimpiade și concursuri internaționale, constatăm că, excepțind pe Gheorghiu și Soos toți ceilalți jucători ai lotului nostru reprezentativ s-au aflat într-o vădită și îngrijorătoare lipsă de formă. Îngrijorătoare, mai ales că anul acesta participăm la Olimpiada de la Havana cu o echipă formată nu din doi, ci din șase jucători.

IN FAȚA TABLEI DE ȘAH

După reflexiile în bună măsură pesimiste provocate de studierea tabelii rezultatelor, trecerea în revistă a partidelor concursului constituie o sarcină mult mai interesantă și plăcută. Ca în orice întrecere internațională de anvergură, găsim multe realizări frumoase, instructive. Pentru cititorii noștri care nu au avut posibilitatea de a asista la concurs, vom încerca să spicim momentele cele mai remarcabile ale întrecerii. De data aceasta însă nu vom urmări desfășurarea cronologică a evenimentelor, lupta sportivă în acest turneu nereprezentând elementul esențial, ci ne vom opri asupra personalității jucătorilor prin prisma partidelor lor.

În primul rând învingătorul — marele maestru V. Korcinoi. Dacă ar trebui să-l definim cât mai laconic cu putință, credem că cel mai potrivit cuvânt ar fi: original. Într-adevăr, Korcinoi este un jucător profund original, care tinde să rezolve problemele strategice și tactice ale partidei de o manieră personală. Uneori stilul său de joc a fost asemănat cu al lui Lasker. Dar Korcinoi este un Lasker modern, „blindat” cu ultimele cuceriri ale teoriei deschiderilor și cu o tehnică impecabilă. Pentru a lămuri pe cititori asupra a ce știe și ce poate Korcinoi, iată două exemple care ni se par concludente.

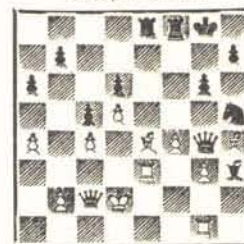
Poziția din diagrama 1 a survenit în partida sa cu Partoș din prima rundă, după mutările: 1.d4 c5 2.d5 g6 3.c4 Ng7 4.Cc3 d6 5.e4 Cf6 6.h3 0—0 7.Ng5 a6 8.Nd3 a6 9.a4 e:d5 10.e:d5 Cbd7 11.f4. Albul n-a jucat prea exact deschiderea, amestecând elemente din mai multe sisteme, dar combaterea formației alese nu este deloc ușoară. Korcinoi a găsit o soluție foarte originală (după multă gândire, ceea ce arată că poziția nu-i era cunoscută) și anume: 11...De8+ 12.Cge2 Ch5 Acum a fost rîndul albului să cadă pe gînduri. Continuarea normală, 13.0—0 prezintă inconveniente: poziția regelui este slăbită și negrul are posibilitatea de a organiza un atac puternic, de ex. 13...f6 14.Nh4 Nh6 Partoș s-a decis pentru fuga regelui în cealaltă direcție: 13.Rd2!? dar nici această soluție nu s-a dovedit suficientă: 13...f6 14.Nh4 Nh6 15.Tf1 f5 (la sub control cîmpul e4) 16.g3!? Cdf6 17.Dc2 Ce4+ 18.C:e4 f:e4 19.N:e4 N:h3 (Poziția a fost deschisă și acum piesele negre se vor năpusti asupra regelui alb rămas în centru) 20.Tf3 Dd7 21.Te3 Tae8 22.Te1 Ng7 23.Cg1 (Piesele albe se stîniuesc reciproc) 23...Nd4 24.T3e2 N:g1 25.T:g1 Dg4 26.Te3 și acum negrul a decis partida cu o combinație elegantă (vezi diagrama 2): 26...T:f4! 27.g:f4 D:g1 28.Tf3 (La 28.T:h3 ar fi urmat 28...Dd4+ 29.Nd3 C:f4 30.Th2 Te3 și negrul câștigă) 28...Dd4+ 29.Nd3 C:f4 și albul a cedat.

1
Partoș - Korcinoi

Poziția după 11.f4

2
Partoș - Korcinoi

Poziția după 26.Te3

În partida cu Minici s-a jucat o variantă foarte interesantă a apărării franceze: 1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Nb4 4.e5 c5 5.a3 N:c3+ 6.b:c3 Ce7 7.Dg4 Dc7 8.D:g7 Tg8 9.D:h7 Dc7 și acum în locul continuării obișnuite 10.Ce2 Nd7 11.f4 Cbc6 12.Dd3 d:c3, care după cum se știe dă un joc satisfăcător negrului, Minici a jucat 10.Rd1 Multă vreme s-a considerat că aci negrul obține un joc satisfăcător prin 10...Cd7 11.Cf3 C:e5 12.Nf4 D:c3 13.Ce5 D:a1 14.Nc1 d3 dar partida Bronstein-Uhlmann (Zagreb 1965) a arătat că lucrurile nu sînt chiar alfit de simple (15.D:f7+ Rd8 16.Df6 d:c2+ 17.Rd2 Dd4+ 18.Nd3 Re8 19.Re2 Nd7 20.Ne3 Db2 21.Tc1 Tc8 22.C:d7 d4 23.Nd2 R:d7 24.Nb4 etc.). În orice caz, Korcinoi a evitat această continuare și a jucat 10...Cbc6. Pînă la mutarea a 14-a jocul s-a desfășurat identic cu o partidă O'Kelly—Pietzsch (Havana 1965): 11.Cf3 d:c3 12.Cg5 Tf8 13.f4 Nd7 și acum în loc de 14.Nd3 Db6 15.Te1 0—0—0 16.C:f7 T:f7 17.D:f7 Tg8 care a dus repede la remiză, Minici a jucat 14.Dd3. Din acest moment partida a părăsit făgașul teoretic, ultima mutare a albului constituind o nouă încercare de a juca la câștig. Să vedem cum a reacționat Korcinoi. După mutările normale 14...0—0—0 15.D:c3 Rb8 albul a jucat neprecis 16.Tb1 (Era mai bine 16.a4!) ceea ce a permis negrului să înceapă un foarte interesant contrajoc în centru: 16...d4! 17.Dc5 Cd5 18.Ce4 Acum a urmat o spargere clasică a centrului alb: 18...f6! (Vezi diagrama 3) 19.e:f6 e5!! Evident, calul nu poate fi luat din cauza Ng4+, astfel că albului nu-i mai rămîne decît să încerce să ia urgente măsuri de apărare: 20.Nd2 Nf5 21.Nd3 e:f4 (În 7 mutări „neteoretice” poziția albului a fost dată peste cap) 22.Rc1 Ra8 (Pregătirea manevrei decisive) 23.Te1 b6 24.Dc4 Ce3 25.N:e3 d:e3 26.Dc3 Dd7 27.Tf1 Tc8 28.Rb2 Cd4 29.Db4 a5 30.De1 C:c2! (Încheiere combinativă) 31.N:c2 Db5+ 32.Nb3 N:e4 și albul a cedat.

Capacitatea tactică a lui Korcinoi s-a vădit și în alte partide, ca de exemplu cu Bednarski și cu Kolarov (Vezi rubrica „Combinatii, partide scurte“). În general, el s-a dovedit a fi un jucător complet, elastic și pragmatic alături în atac cât și în apărare, lipsit de prejudecăți și cu o capacitate remarcabilă de calcul concret a variantelor. Cele 14 partide jucate de Korcinoi în acest concurs merită să fie studiate în detaliu. Ele constituie un exemplu de șah modern, economic și eficient.

Rezultatul obținut de campionul nostru, Florin Gheorghiu este foarte bun și ar fi putut fi și mai bun dacă, așa cum am amintit mai sus, ar fi jucat cu mai multă dîrzenie împotriva jucătorilor noștri. El și-a concentrat însă în mod foarte just efortul împotriva jucătorilor străini, realizînd contra lor 6 puncte din 8 partide (5 cîștigate, 1 pierdută și 2 remize), în timp ce la români a cîștigat numai 2 partide și a făcut 4 remize).

Poziția după 18...f6!

Poziția după 17...Dc7

Florin Gheorghiu în acest concurs s-a prezentat spectatorilor sub o latură mai puțin cunoscută. Ne-am obișnuit să-l vedem sigur de sine, jucînd repede și bine — ca la campionatul republican — și cîștigînd ușor. Aci, tabloul s-a schimbat în bună măsură. Valoarea adversarilor străini, combinată cu necesitatea apărării propriului prestigiu în fața unui public cunoscut a avut drept consecință o creștere a nervozității, și așa destul de mare a lui Gheorghiu. El este într-o continuă agitație care culminează, în momentele de maximă tensiune a partidei prin manifestări uneori copilărești (apăsarea prea... energică a butonului ceasului de control) care eventual pot deranja pe un adversar mai iritabil.

Florin Gheorghiu

Tehnic, Gheorghiu este în plină ascensiune și pe cale de a deveni un mare maestru de prima mînă. Lucrul acesta s-a văzut clar în partida cu Korcinoi, în care a rezolvat cu succes probleme grele, demonstrînd că poate juca la egal cu cei mai mari jucători din lume.

S-a jucat o variantă mai puțin frecventă din deschiderea engleză, Korcinoi urmînd modelul unei partide Benkő-Keres de la turneul candidaților, 1959. El a obținut din deschidere o oarecare inițiativă și în poziția survenită după mutarea a 17-a (1.c4 e5 2.Cc3 Cc6 3.g3 g6 4.Ng2 Ng7 5.e3 Cge7 6.Cge2 d6 7.Tb1 a5 8.d3 0—0 9.a3 Nd7 10.b4 a:b4 11.a:b4 Dc8 12.h4! h5 13.Nd2 Cd8 14.Dc2 c6 15.c5 Dc7 16.c:d6 D:d6 17.Ce4 Dc7) perspectivele sale păreau foarte bune (vezi diagrama 4).

Korcinoi a continuat energic cu 18.b5 și după 18...Cd5 a sacrificat foarte diabolic un pion prin 19.b6! obținînd după 19...C:b6 20.Nb4 controlul asupra diagonalei a3-f8. Singura soluție a fost înapoierea pionului prin 20...c5 21.D:c5 Cc6 (Evident, damele nu puteau fi schimbate deoarece ar fi rămas două figuri atacate). După 22.0—0 Tfc8 s-a constatat în mod neașteptat că ofensiva albului pe flancul damei a ajuns la un punct mort, mai mult, că trebuie dat semnalul de retragere deoarece negrul amenință să cîștige prin Nf8. A urmat 23.Nd2 și după 23...Ca4 24.Dc4 Gheorghiu a găsit o cale foarte interesantă de a obține inițiativa pe flancul damei, oferînd schimbul damelor prin mutarea de retragere 24...Cd8! Korcinoi a evitat deocamdată acest schimb, dar dama sa a rămas expusă atacurilor: 25.Db4 Nf8 26.Db3 Cc5 27.C:c5 D:c5 28.Tfc1 Da3. Acum schimbul damelor nu mai poate fi evitat. 29.T:c8 D:b3 30.T:b3 N:c8. Poziția s-a simplificat și în finalul rezultat șansele negrului sînt ceva mai bune. În acest moment asupra jucătorilor a început să acționeze criza de timp: Gheorghiu mai avea aproximativ 25 minute, iar Korcinoi un sfert de oră pentru restul de 15 mutări. A urmat 31.Cc3 Ta1+ 32.Rh2 Nf5 33.Tb5 (Nu era bine 33.N:b7? C:b7 34.T:b7 N:d3 și negrul ar fi obținut perechea de nebuni și dominația completă pe cîmpurile albe) 33...Ng7 34.Ne4 N:e4 35.C:e4 Ta2 36.Ne1 Te2! (O mutare îndrăznească ale cărei consecințe trebuiau bine apreciate, deoarece turnul negru va fi împresurat de piesele albe) 37.Tb1 f5! 38.Cd2 f4! Gheorghiu joacă foarte energic această fază a partidei. Korcinoi este obligat să se apere și face aceasta cu mult calm, cu toată criza de timp (în acest moment mai avea circa 5 minute, pentru restul mutărilor) 39.e4 f:g3+ 40.R:g3 Nh6 41.Cc4 Nf4+ 42.Rf3 Te2 43.Na5 Cc6 44.Nb6 (La 44.T:b7 ar fi urmat T:c4) 44...Tc3 45. Re2 Tc2+ 46.Re1. În această poziție (vezi diagrama 5) partida s-a întrerupt și Gheorghiu a dat (foarte repede) mutarea în plic. El a jucat 46...Tc3 și partida s-a dat remiză fără a se mai relua jocul.

Poziția finală.
Negrul la mutare

Poziția după 15...b:c6

Foarte energic și precis a respins Gheorghiu încercarea de a se degaja a lui Czerniak. În poziția din diagrama 6, rezultată după mutările 1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 c:d4 4.C:d4 a6 5.g3 d5 6.Cf3 Cf6 7.e:d5 e:d5 8.Ng2 Cc6 9.0—0 Ne7 10.Cc3 0—0 11.Ng5 d4 12.Ce2 h6 13.Nf4 Nc5 14.Ce5 Cd5 15.C:c6 b:c6 avantajul negrului este destul de clar. Czerniak a încercat să scape de presiunea figurilor centralizate ale ne-

grului, dar a fost respins cu pierderi decisive. A urmat: 16.c4 d:c3 17.b:c3 Ng4! 18.N:d5 c:d5 19.Dd3 (La 19.Dd2 ar fi putut urma 19...g5 20.Ne3 N:e3 21.f:e3 și finalul este pierdut pentru alb) 19...Te8 20.Te1 (Avind în vedere continuarea ar fi fost probabil mai bine 20.Cd4, deși și atunci, cu perechea de nebuni și controlul cîmpurilor albe, negrul trebuie să cîștige destul de ușor) 20...De7! 21.Cd4 D:e1+ 22.T:e1 T:e1+ 23.Rg2 Td1 24.Dc2 N:d4 25.h3 (După 25. c:d4 T:d4 cele două turnuri și pionul liber cîștigă ușor) 25...Nh5 26.g4 Te1 27.c:d4 Ng6 (Acum decide însă slăbiciunea cîmpurilor albe) 28.Dc6 Tae8 29.Ng3 T8e2 30.Nh2 (Nu există altă apărare) 30...T:a2 31.Rg3 Tf1 32.f4 Ne4 33.De8+ Rh7 34.D:f7 Tf3+ și albul a cedat.

În afară de Gheorghiu, dintre jucătorii români cel mai bun rezultat l-a obținut B. Soos, clasîndu-se pe locurile IV—V la egalitate cu marele maestru iugoslav M. Matulovici și îndeplinind norma de maestru internațional. Soos este actualmente un jucător format, care atunci cînd se află în formă normală joacă la nivelul unui maestru internațional experimentat. Stilul său poate fi caracterizat prin ceea ce Nimzovici denumea „lavierung” — manevre poziționale răbdătoare, cu mici poante tactice la nevoie. Un exemplu caracteristic îl constituie partida sa cu maestrul iugoslav Minici (negrul). S-a jucat așa numitul sistem Petrosian din apărarea Benoni: 1.d4 Cf6 2.c4 c5 3.d5 d6 4.Cc3 e5 5.e4 g6 6.Cf3 Ng7 7.Ne2 0—0 8.Ng5 h6 și acum Soos a retras nebunul la d2, o continuare mai puțin frecventă decît Nh4. La rîndul său Minici a răspuns cu 9...Ce8 în locul mutărilor obișnuite 9...a6 sau 9...Ch5. A urmat 10.Dc1 Rh7 11.h4 f5. Acum se vede deosebirea între poziția calului la e8 și la h5. În ultimul caz mutarea 11...f5 nu este posibilă din cauza 12.e:f5 N:f5 13.g4! N:g4 14.Cg5+. Acum Soos a continuat cu 12.h5 g:h5 (După 12...g5 posibilitatea sacrificiului la g5 este neplăcută) 13.T:h5 f4 14.g3! Ng4 15.Cg5+ Rg6 16.N:g4 h:g5 17.Th1 Complicațiile tactice au trecut și a rezultat una dintre acele poziții semi-blocate, cu posibilități largi de manevră, care sînt pe gustul lui Soos. Treptat el și-a îmbunătățit poziția, combinînd dominația pe cîmpuri albe cu controlul pe coloana „h”: 17...Cf6 18.Nf5+ Rf7 19.Re2 Cbd7 20.Df1 Th8 21.Dg2 Ch5 22.Tag1 Cb6 23.b3 Nf6 24.Df3 Cg7 25.T:h8 D:h8 26.Ng4 Dd8 27.Th1 Cd7 28.Dg2 Cf8 29.Th6 a6 30.Dh3 b5 (Acțiunea negrului pe flancul damei nu duce la nimic,

în timp ce piesele albe se infiltrează metodic în poziția adversă) 31.Ne6+ Re8 (Nu merge 31...Ce6 32.d:e6+ Ce6 din cauza 33.Cd5 și albul cîștigă) 32.Rd3 Tb8 33.Ng4 Rf7 34.Th8 Dc7 35.Dh6 Dd8 36.Ne6+ Re7 37.Tg8 (Presiunea pozițională a albului a atins punctul culminant: negrul este obligat să dea dama, ceea ce echivalează cu pierderea partidei) 37...Cf:e6 38.T:d8 C:d8 39.c:b5 a:b5 40.a4 c4+ (Cîștigă de timp) 41.b:c4 b:a4 42.C:a4 Cb7 43.Nb4 Ta8 44.Cc3 Ta1 45.Cb5 Ce8 46.Dh7+ Cg7 47.Dg6 Ce8 48.Df5 și negrul a cedat.

Locul III a fost ocupat de către tînarul ceh L. Kavalek, care a îndeplinit pînă acum de două ori norma de mare maestru cerută de F.I.D.E. și urmează să primească titlul la primul congres. Modul cum a jucat Kavalek în acest concurs merită toate laudele. Nu atît pentru locul ocupat, cît pentru seriozitatea și puterea de luptă pe care a arătat-o.

Fără a arăta o formă deosebită, dar folosindu-și din plin experiența superioară, ceilalți invitați străini (cu excepția lui Garcia) au reușit să ocupe locuri destul de bune în clasament. Calitatea partidelor sustinute ne îndreptățește însă să credem că ei s-ar fi clasat cu mult mai slab dacă jucătorii noștri s-ar fi comportat la valoarea lor normală și n-ar fi lăsat să le scape o serie de ocazii excepționale de a cîștiga împotriva lor. Astfel, de exemplu, Ghițescu l-a lăsat să scape pe Matulovici, după ce l-a întrecut complet în complicațiile jocului de mijloc. Ciociltea a obținut avantaj la Kavalek, a cîștigat un pion și, în poziții avantajoase... a lăsat dama în priză! Neamtu a avut poziții ușor cîștigate la Garcia, Czerniak și Minici din care a realizat zero puncte.

Toate acestea însă nu sînt „ghinioane”, cum ar vrea să spună unii ci fapte care au la bază cauze obiective. Poate că una dintre cele mai pozitive consecințe ale turneului internațional constă tocmai în faptul că ne-a prezentat situația reală actuală a șahului nostru de performanță, demonstrînd în mod clar că pe lângă realizări valoroase persistă încă o serie de lipsuri în pregătirea jucătorilor noștri: frunțași, fără înlăturarea cărora nu putem spera la noi progrese. Analiza temeinică a partidelor turneului va constitui, probabil, cea mai bună pregătire în vederea celorlalte competiții importante din acest an și în special în vederea Olimpiadei.

S. Sm.

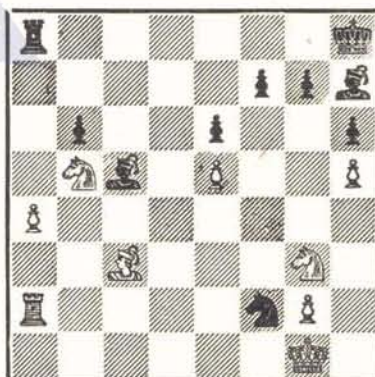
De la alte concursuri si turnee

185. APĂRAREA SLAVA

J. Bolbochan V. Smislov
Mar del Plata 1966

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Cf3 Cf6 4.Cc3 d:c4 5.a4 Ca6 (Noutatea ultimului an. Mai înainte se întîlnia această continuare după 5...Nf5 6.e3) 6.e3 (Dacă albul doarește ceva în deschidere, trebuie atunci jucat 6.e4) 8...Ng4 7.N:c4 e6 8.0—0 (Schimbul 8.N:a6 nu ducea la nimic bun. În acest caz negrul obținea joc foarte activ pe coloana „b”) 8...Cb4 9.De2 Ne7 10.Td1 0—0 11.h3 (Prin intervertire de mutări s-a ajuns în partida Uhlmann—Teschner, Stockholm 1962, unde după 11.a5 Dc8 12.e4 c5, negrul a egalat) 11...Nh5 12.Nb3 (Albul încearcă să realizeze e2—e4, înaintare ce putea fi jucată la mutarea a 6-a. Nu mergea 12.e4, din cauza 12...N:f3 și dacă 13.D:f3 atunci 13...Ce2) 12...c5! 13.d:c5 Da5 14.e4 N:c5 15.e5 (De luat în considerare era 15.Ne3. Nu mergea 15.Ng5? din cauza 15.N:f3 și 16...N:f2+) 15...Cfd5 16.Ce4? (Din nou era indicat 16.C:d5 C:d5 19.N:d5 e:d5

20.Ne3) 16...Ne7 17.Nd2 Tf8 18.Cg3 Ng6 19.h4 h6 20.h5 Nh7 21.Dc4 Tac8 22.Dg4 (Convins de posibilitățile sale de atac, albul joacă la această idee. Poziția negrului este însă solid apărută și albul are slăbit flancul damei, lucru de care ar fi trebuit să țină mai mult seama) 22...Rh8 23.Tac1 T:c1 24.T:c1 Db6 25.N:d5 C:d5 26.Dd4 Db3 27.D:a7 D:b2 28.Dd4 D:d4 29.C:d4 Na3

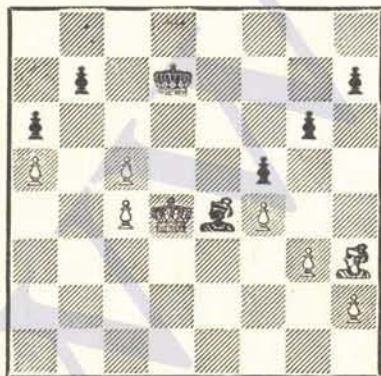
30.Te1 (Prin manevre ingenioase, negrul a reușit să obțină o poziție ceva mai bună. Desigur nu mergea 30.Tc4, din cauza 30...Nc5) 30...Cb4! 31.Nc3 Cd3 32.Te2 Nc5 33.Cb5 b6! 34.Td2 (La încercarea de a scăpa de slăbiciunea „a4” prin 34.a5 ar fi urmat 34...b:a5 35.N:a5 Tb8 36.Cc3 Ta8 37.Nc7 Ta1+ și la 38.Cf1 cu 38...C:f2 și 39...Nd3 negrul decidea partida în favoarea sa) 34...Ta8 35.Ta2 C:f2! (O interpretare excelentă a poziției. Negrul schimbă două figuri pentru turn și doi pioni, dar el și-a dat seama perfect de „marșul” ce-l va începe în curînd cu pionul „b”. Vezi diagrama)

36.T:f2 T:a4 37.Cd6 Tf4 38.Ne1 Nd3 39.Cf1 Rg8 40.g3 Ta4 41.Rg2 N:f2 42. R:f2 b5 43.Cd2 b4 44.Re3 Ta3 45.Rd4 Nc2 46.C2c4 (La 46.Rc4 urma 46...Te3 47.Nf2 Te2) 46...Td3+ 47.Rc5 b3 46. Rc6 Te3! 47.Nd2 (Alte continuări pierdeau de asemenea, de exemplu: a) 47.C:e3 b2 48.C:c2 b1D; b) 47.Nf2 Tc3 48.Rb5 Nd3) 47...T:g3 și albul a cedat.

186. APĂRAREA FRANCEZA

Smislov Uhlmann
Mar del Plata 1966

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Nb4 4.e5 Ce7 5.a3 N:c3+ 6.b:c3 c7 7.Cf3 (O variantă solidă, în care în general negrul nu are probleme pentru egalarea jocului. Impotriva unui cunoscător de talia lui Uhlmann, în mod logic albul evită sistemele noi, prea complicate, ale teoriei, aducând jocul pe făgașul care-i convine) 7...Nd7 8.a4 Da5 9.Dd2 (Impotriva lui Uhlmann, la Bad Liebenstein 1963, am obținut joc satisfăcător, continuând simplu cu 9.Nd2) 9...Cbc6 10.Ne2 Tc8 11.d:c5! (Cea mai normală cale de joc. În schimbul slăbirii lanțului de pioni, albul obține cîmpul important d4) 11...Cg6 12.0—0 0—0 13.De3 Dc7 14.Cd4! D:e5 (Se amenința alt 15.f4, cît și 15. Cb5) 15.Cb5 D:e3 16.N:e3 a6 17.Cd6 Tc7 18.a5 e5 (Pe flancul damei albul începe să preseze metodic și negrului nu-i este ațit de ușor să găsească apărări suficiente, avînd în vedere că momentan îi lipsește și contra-jocul în centru). 19.Tf1b1 Cd8 20.Td1 Nc6 21.Ng4 Ce6 22.Tab1 Ce7 (În poziție dificilă este greu să găsești un plan de joc bun și tocmai împotriva lui Smislov...) 23.g3 f5 24.Nh3 g6 25.f4 d4 (Trebuie încercat ceva pentru ca negrul să se elibereze) 26.c:d4 Cd5 27.Nf2 e:d4 (Era greu de continuat cu 27...Ce3. Albul obținea suficient material pentru calitate) 28.N:d4 C:d4 29.T:d4 Te7 (Pentru pionul sacrificat, negrul nu a obținut încă compensație suficientă. Inițiativa sa este de scurtă durată) 30.Rf2 Cc3 31.Te1 T:e1 32.R:e1 Ce4 33.C:e4 N:e4 34.c3 Tf6 (Nu mergea 34.Tc8? sau 34...Tf7 din cauza 35.T:e4!) 35.Td8+ Rg7 36.Td7+ Tf7 (La 36...Rg8 sau 36...Rh6 albul ar fi încercat să-și realizeze avantajul prin 37.Tc7!) 37.T:f7+ R:f7 38.Rd2 (În continuare, Smislov demonstrează cu o tehnică exemplară modul în care se cîștigă acest final, care numai la prima vedere pare ușor) 38...Re6 39.c4 Rd7 40.Re3 Rc6 41.Rd4 Rd7 (Alte căi nu se prea vād. Nebunul nu poate părăsi diagonală h1-a8 și nici în această poziție nu poate rezista prea mult, pentru că albul are manevra Nf1-e2-d1-a4+. Vezi diagrama.

A mai urmat: 42.Re5 Nf3 (La 42... Rc6 urma 43.g4!) 43.Rf6 Rc6 44.Rg7

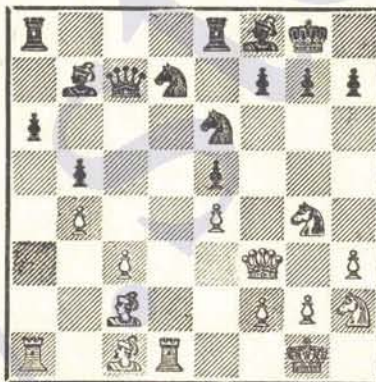
R:c5 45.R:h7 Nh5 46.Nf1 Rb4 47.Ng2 R:a5 48.N:b7 Rb6 49.Nc8 a5 50.Nd7 Rc5 51.h3 Nf3 (La 52...R:c4 urma 52.g4) 52.R:g6 Nc6 53.N:f5 a4 54.Nb1 a3 55.f5 Ne4 56.Na2 Nd3 57.h4 Rd4 (Albul cîștiga ușor și după 57...N:c4, de exemplu: 58.N:c4 R:c4 59.f6) 58.h5 Re5 59.g4 Rf4 60.Rg7 și negrul a cedat.

V. Ciociltea

187. PARTIDA SPANIOLA

A. Buză E. Nacht
Turneul maeștrilor, București 1966

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 d6 8.c3 0—0 9.h3 Cb8 10.d3 Cbd7 11.Cbd2 Nb7 12.Cf1 Cc5 13.Nc2 Te8 14.f4 Ce6! (De obicei se joacă 14...Ccd7) 15...Ce3! (În spiritul poziției era 15.Cg3 Nf8 16. d4 e:d4 17.c:d4 d5 18.e5 Ce4 etc., sau 15.a4 Nf8 16.Cg3 g6 17.Ne3 Ng7 18. Del c5, cu șanse aproximativ egale, Bronstein—Krogus 1964) 15...Nf8 f6. Ch2 d5 17.Ceg4 d:e4 18.d:e4 (Preferabil era 18.C:f6+ D:f6 19.Cg4) 18...Cd7! (Desigur, la 18...D:d1 ar fi urmat intermediar 19.C:f6+! g:f6 20.T:d1, cu avantaj pentru alb) 19.Df3 c5 20.Td1 Dc7 21.a3 c:b4 22.a:b4 (Vezi diagrama)

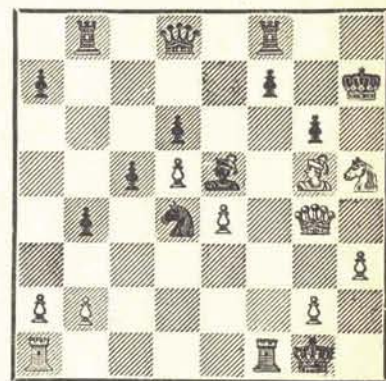
22...Cd4! (Acum inițiativa trece de partea negrului. Desigur, nu mergea 22... Nb4? 23.c:b4 D:c2 24.T:d7 și albul cîștigă) 23.c:d4 (Nici sacrificiul calității 23.T:d4? c:d4 24. Nb3 Cb6 25.Nf4 D:c3 și nici 23.Dd3 Tac8 nu rezolvă dificultățile albului) 23...D:c2 24.d5 f5! (Calea cea mai rapidă spre valorificarea avantajului pozițional. Continuările „tentante” erau mai slabe, de exemplu: 24...N:b4? 25.Ch6+! g:h6 26.N:h6 etc. sau la 24...Tac8 25.Nd2, urmat de Tac1) 25.Ce3 (La 25.e:f5 e4! 26.Ce3 Dc3 cu cîștig ușor) 25...D:e4 26.D:e4 f:e4 27. Na3 Tac8 28.Tac1 T:c1! (Schimbul celor patru turnuri duce la un final de piese ușoare cîștigat pentru negru, care nu mai necesită comentarii) 29.T:c1 Tc8 30.T:c8 N:c8 31.C2f1 Nb7 32.Cd2 Cf6 33.Cb3 N:d5 34.Cc5 N:c5 35.b:c5 Rf7 36.Nb4 Re6 37.Rf1 Cd7 38.Re2 Cb8 39.Cc2 Cc6 40.Ne1 a5 41.g3 b4 și după câteva mutări albul a cedat.

E. Nacht

188. INDIANA REGELUI

Maria Nagy Rodica Reicher
(Iugoslavia) (România)
Meci Romania-Iugoslavia (feminin) 1966

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 d6 5.Nd3 0—0 6.f4 e5 (Riposta justă și singura posibilitate pentru negru de a contracara pretențiile albului de supremație în centru) 7.d5 e6 (Cu aceasta se epuizează ultimul atac direct asupra centrului: 8.d:e6 N:e6 9.Ce2 Cc6 10. 0—0 și albul nu se mai poate mîndri cu centrul instabil, în care a cedat cîmpul d4; șansele de atac în legătură cu înaintarea f4—f5 pot fi relativ ușor anihilate de negru) 8.Cge2 e:d5 9.c:d5 (Alternativa 9.e:d5 Ch5 10.0—0 f5, nu era mai promițătoare) 9...Ca6 10.0—0 Cc7 (Manevra Cb8—a6—c7 este tipică și are dublul scop de a pregăti b7—b5 și de a interzice albului înaintarea e4—e5, pionul d5 fiind atacat) 11.h3? (Încercarea de a împiedeca radical mutarea b7—b5, prin 11.a4, însemna cedarea definitivă a cîmpului b4, permițînd negrului manevra Cc7—a6—b4, însă era mai bine 11.Cg3 Te8 12.Dc2, îngreunînd mult evoluția poziției negrului) 11...b5! 12.Cg3 b4 13.Cce2 Tb8 14. f5 Cd7 (Spre cîmpul e5 și dacă atacul alb nu reușește, finalul ce ar rezulta este evident în favoarea negrului) 15. f:g6 h:g6 16.Cf4 Ce5 (Acum este evident că negrul stă mai bine, ca rezultat al unei înțelegeri mai profunde a desfășurării jocului de pînă acum, atît din punct de vedere pozițional, cît și din motive tactice) 17.Ne2 Nd7 18.Cd3 Nb5 19. C:e5 N:e5 20.N:b5 C:b5 21.Dg4 Cd4 22. Ch5 Rh7 23.Ng5 (Vezi diagrama. Atacul albului a început să aibă amenințări concrete: 25.Cf6+)

23...Ce2+!! (O mutare frumoasă care inversează rolurile și decide partida imediat) 25.Rh1 (Sau 24.D:e2 D:g5, iar la 24.Rf2 f6! 25.R:e2 f:g5 26.T:f8 D:f8 27.Cg3 Df6! 28.Tf1 Nf4, de asemenea cu avantaj decisiv) 24...g:h5 25.T:f7+ (La 25.D:h5+ sau 25.Df5+ Rg8 26. N:d8 Cg5+ și 27...C:h5 sau f5) 25... T:f7 26.D:h5+ Rg8 27.Dg6+ Tg7 28. De6+ Rh8 29.N:d8 T:d8 (Eforturile albului s-au soldat cu cîștigul damei, însă cu suprapreț) 30.g4 Th7 31.g5 Cf4 32.Df5 T:h3+ 33.Rg1 Nd4+ și albul cedează: la 34.Rf1 Th1 mat.

M. Rădulescu

ȘAHUL PRIN CORESPONDENȚĂ

ȘTIRI

De curînd, în țările nordice s-au încheiat campionatele naționale de șah prin corespondență, cu următoarele rezultate:

● **Norvegia:** H. Pettersen 11 puncte, Y. Svenneby 10, O. K. Lie 9½, P. Lindblom 8, E. Sterud 7½, E. Hatlebak, O. Kolberg, O. Prytz 7, S. Halvorsen, de Lange, K. Saga 6, E. Andreassen, O. Arvoll 5½, G. Stenvad 5, J. Grande 4.

● **Danemarca:** A. Nielsen 5, H. Kelstrup 4½, H. Neergard 3½, P. Korning 3, S. From 2½, P. Larsen 2, K. Blom ½.

● După înfrîngerea suferită în fața României la începutul anului 1966 reprezentativa de șah prin corespondență a Cehoslovaciei s-a re-
vanșat în dauna Finlandei, pe care a întrecut-o cu 22½-17½ la echipele „A” și 21-19 la „B”.

REZULTATE

Preliminariile campionatului republican

Grupa 24: Ilie Ioan (Moinești), C. Dobrescu (București) 5 puncte, V. Ardeleanu, I. Gaiu, G. Hașu 3, Gh. Gogman, C. Romanuic 1; **Grupa 25:** A. Ionescu-Vornicu (București) 6, St. Dobrotă 5, E. Dumitrescu 4, Gh. Mateiaș 3, D. Romanuic, 2, E. Cristureanu I. I. Marin 0; **Grupa 26:** P. Mangiu-rea-Papantti (Brăila) 5½, I. Dumitrescu 5, M. Dumitrescu 4, M. Stan 3, C. Romanuic 2½, A. Stanciu 1, L. Noél 0; **Grupa 27:** St. Bololo (Lugoj) 5½, Gh. Ignat 4½, Gh. Negoescu 4, M. Nițescu 3½, R. Brinzei 2½, Al. Grigore I. C. Antonescu 0.

Finalele campionatului republican 1962—1966

Feminin: Sofia Fila ½, Cornelia Voiculescu, Adela Gesticone 0, Cornelia Voiculescu; Sara Goldstein s-a retras din concurs.

În clasament conduce Cornelia Voiculescu cu 4 puncte (din 5 partide), urmată de Maria Slujitoru 3 (3).

Masculin: Parasceac 0, Tocăniță, Braunstein 1, Cotorman, Malcoci 0, Cotorman, Braunstein ½, Malcoci, Malcoci 1, Tocăniță, Firu ½, Suta, Henrich 0, Konnerth, Tocăniță 0, Konnerth, Ghilea 1, Henrich, Roșca 1, Ghilea, Roșca 0, Cotorman, Ghilea 0, Cotorman, M. Isbășescu-Pitești, s-a retras din concurs.

Clamentul: Malcoci 4½ (din 8 partide), Vaisman 3½ (5), Cotorman 3½ (6), Braunstein 3 (6), Parasceac 3 (7) etc.

FINALIȘTII CAMPIONATULUI REPUBLICAN 1963—1967

La 15 mai a.c. au început finalele celui de al V-lea campionat republican de șah prin corespondență. Iată lista finaliștilor în ordinea tragerii la sorti.

Feminin: Greti Altman (Gura Humorului), Maria Slujitoru (Rîmnicul Sărat), Virginia Steroiu (București), Valentina Suliga (Arad), Elisabeta Polihroadi (București), Adela Gesticone (Tîrnăveni), Sara Goldstein (comuna Săveni-Suceava).

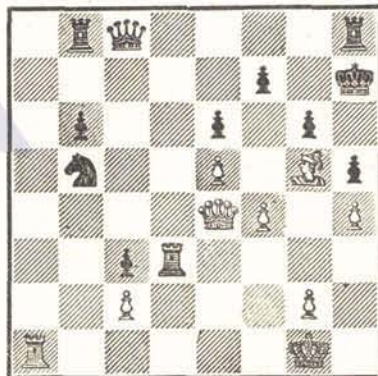
Masculin: V. Vaisman (Iași), I. Berbecaru (București), L. Tulici (Baia Mare), A. Polinger (Iași), Gh. Soare (comuna Bradu-Argeș).

189. — APĂRAREA FRANCEZĂ

N. Roșca A. Ghilea
(Gura Humorului) (com. Căzănești)
Finala campionatului republican Ediția a 4-a

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Nb4 4.e5 Ce7 5.a3 N:c3 6.b:c3 b6. (O mutare care are drept scop activarea rapidă a nebulului din c8, prin aducerea lui pe a6. Obişnuit aici se continuă cu 6...c5) 7.Dg4 Cg6 8.h4 h5 9.Dg3 Na6 10.N:a6 C:a6 11.Ce2 Dc8 12.Cf4 C:f4 13.N:f4 Rf8 14.0-0 c5 15.e4! ? (Albul sacrifică un pion pentru activizarea figurilor sale) 15...d:c4 16.d:c5 D:c5 17.Td1 Ce7 18.Ne3 De7 19.Nd4 c3 20.Ng5 Dc5 21.Td7 Dc6 22.Td6 De8 23.f4 Rg8 (Albul a realizat în adevăr o superioritate pozițională care în mod natural trebuie să-i aducă câştigarea partidei) 24.a4 Te8 25.a5 Cb5 26.Td3 Rh7 27.Df3 g6 28.a:b6 a:b6 29.Db7 Tb8 30.De4 Dc8 (În sfârşit după o serie de manevre, în care negrul a avut un rol total pasiv, albul este în situația de a încheia „socoletile”. Vezi diagrama)

31.Tad1 Dc5+ (Aşa zisul „șah de răzbunare”) 32.Rh2 Thc8 33.Td7 Rg7? (O greşeală

care dă posibilitate albului să încheie printr-un sacrificiu spectaculos. Cu 33...Tc7 negrul putea prelungi apărarea) 34.T:f7 și negrul cedează.

190. PARTIDA ITALIANĂ

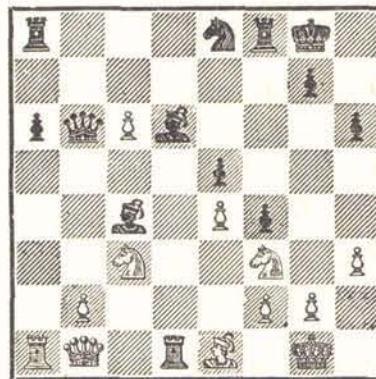
S. Fira V. Parasceac
(București) (T. Severin)
Finala Campionatului republican, ediția a 4-a

1.e4 e5 2.Nc4 Cc6 3.Cf3 Ne5 4.c3! (Considerată ca fiind cea mai bună continuare, deoarece după 5.d4, schimbul e5:d4 dă un avantaj apreciabil albului) 4...Nb6 5.d4 De7 6.0-0 Cf6 7.Tel d6 8.a4 a6 9.h3 0-0 10.b4! (Cu sacrificul unui pion, albul atacă vehement într-o deschidere considerată calmă) 10...e:d4 11.a5 Na7 12.c:b4 13.Na3 c5 (Forțat) 14.e5! d:e5 15.d:e5 Ce8 (Se pare că negrul a scăpat de presiune și a rămas cu un pion în plus; în realitate albul a realizat o netă superioritate pozițională care trebuie să-i dea câştig de cauză) 16.Cbd2 Ce7 17.Ce4 Ne6 18.Tel N:c4 19.T:c4 b5 (Mai utilă era mutarea 19...Ce6, deși poziția negrului e total compromisă) 20.a:b6 N:b6 21.Db1! a5 (Și cînd îi era lumea mai dragă, negrul considerînd că a salvat pionul „c5”, absorbit de analizele de pe aripa damei, nu a văzut ce îi pregătise albul pe partea regelui) 22.Cf6+!! și negrul a cedat.

191. PARTIDA SPANIOLĂ

Ilie Ioan G. Hașu
(Moinești) (Tg. Mureș)
Preliminarii, grupa 24

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0-0 Ne7 6.Cc3 (Albul renunță la continuările teoretice 6.Tel sau De2, în favoarea unei mutări mai puțin utilizată, deci mai puțin cunoscută) 6...b5 7.Nb3 d6 8.h3 (Într-o partidă Alehin—Barcza München 1942, s-a jucat cu succes 8.Cd5!) 8...0-0 9.d3 Ca5 10.Ne3 C:b3 11.a:b3 c6 12.d4 De7 13.Dd3 h6 14.Ca2 Ch5 15.d:e5 d:e5 16.Dc3 Nd6 17.Tfd1 Cf6 18.Dd3 Ce8 19.c4 f5 20.Cc3 Df7 21.c:b5 f4 22.Nd2 D:b3 23.b:c6 Ne6 24.Nel Nc4 25.Db1 Db6 (Aparent, poziția negrului pare solidă, dar coloanele deschise ocupate de turnurile albe și jocul cailor domină totuși situația. Vezi diagrama)

26.Cd5! D:c6 27.C:e5! (O contralovitură care înclină balanța dintr-o dată în favoarea albului) 27...Db5 28.C:c4 și negrul cedează, deoarece după luarea calului din c4, pierde calitatea prin Cb6.

192. APĂRAREA CARO-KANN

A. Ionescu-Vornicu D. Romanuic
(București) (București)
Preliminarii, grupa 25

1.e4 c6 2.d4 d5 3.Cc3 d:c4 4.C:c4 Nf5 5.Cg3 Ng6 6.h4 (În meciul Botvinnik-Tal din 1960, în care Apărarea Caro-Kann a fost des utilizată s-a continuat cu 6.C1e2 — partidele 5, 7, 9 — sau cu 6.Nf4 — partidele 15 și 17) 6...e6 7.Nc4 h6 8.C1e2 Cf6 9.Cf4 Ne7? (De ce? E greu de înțeles cum a putut face negrul o astfel de greșală, care compromite toată partida. Orice manual de șah arată că aici 9...Nh7 este absolut necesar) 10.C:g6 f:g6 11.N:e6 Dd6 12.Nb3 Cb7 13.Nc3 Cd5 14.Dd2 C7f6 15.0-0 0-0 16.Ce2 Cg4 17.Nf4 Df6 18.Tdel C:f2? (Greșală decisivă) 19.Nc5 De6 20.Cf4 și negrul cedează.

CONCURSURILE CU DESCHIDERI OBLIGATORII

Potrivit înștiințării pe care am publicat-o în numărul trecut al revistei noastre, prezentăm acum participanților la concursurile cu deschideri obligatorii ultimile rezultate înregistrate.

Partida spaniolă

Grupa 1: Voljin câștigă prin depășirea timpului de gândire la Nacu, Eleonora Turos și Morariu și pierde la Isachievi, Leonte și Andras; Andras câștigă la Nacu și Vancsa și pierde la Eleonora Turos și Isachievi; Leonte câștigă la Isachievi. Clasament final: Fl. Isachievi 5½, A. Andras 5, J. Vancsa 5, N. Voljin 3 etc. Primii clasati au dreptul de a participa la concursul final;

Grupa a 2-a: Pușkas câștigă la Weinberg, pierde la Vasilescu și face remiză cu Minciunescu și Tîrlea; Ionașcu—Minciunescu 1—0, Adorjanj—Weinberg 1—0. În finală se califică N. Ionașcu (7 puncte) și Z. Adorjanj (6 puncte);

Grupa a 3-a: Duda—Frățeanu 0—1, Duda—Tănase 1—0, Cucuianu—Stan 1—0. Jucătorul P. Iuca s-a retras din concurs. Clasament final: V. Frățeanu 5½, V. Cucuic 5, R. Duda 4 etc. În finală s-au calificat V. Frățeanu și V. Cucuic 2;

Grupa a 4-a: Gazda—Pastor 1—0, Ciolacu—Pastor 1—0, Pastor—Stan ½—½. Indiferent de rezultatul partidei Gazda—Cucuianu, care nu ne-a parvenit încă, în finală se califică L. Gazda 5, I. Cucuianu 4, Șt. Ciolacu 4 puncte;

Grupa a 5-a: Purice—Peterfy 1—0. În finală se califică M. Purice, pentru că ceilalți jucători nu au continuat concursul;

Grupa a 6-a: Abramovici—Cojocaru 1—0; B. Ferenczi câștigă toate partidele pe care le avea de jucat și sec alături singur în finală;

Apărarea siciliană

Grupa 1: Cucuic—Eleonora Turos 1—0 (prin depășirea timpului de gândire). Takacs câștigă la Turos și Ruse și remiză cu Cucuic. În finală se califică V. Cucuic și E. Takacs, cu câte 5½ puncte;

Grupa a 2-a: Marton câștigă la Munteanu, Dumitriu, Tănase, Manole și remizează cu Popa; Tănase câștigă la Popa, pierde la Manole și remiză cu Dumitriu. În finală se califică Fr. Marton 5½ și A. Grecu 5 puncte;

Grupa a 3-a: Prin retragerea celorlalți concurenți, în finală se califică N. Weinberg.

Grupa a 4-a: Mariana Moisescu câștigă partidele cu Giurici, Miskolczy și Olaru. La finală participă C. Ruse 5½ și Mariana Moisescu 5 puncte;

Gambitul damei

Grupa 1: Takacs câștigă la Koosch, Torceanu, Goldstein; Szabo câștigă la Torceanu, Mihailov și remizează cu Koosch. Sara Goldstein și P. Iordache s-au retras. În finală s-au calificat: T. Takacs 6, E. Szabo 5½ și I. Torceanu 5 puncte;

Grupa a 2-a: Rudac câștigă la Dona, Cipere, Tănăsescu și Alexandru. În finală se califică V. Nonea 6½ și A. Rudac 6 puncte;

Grupa a 3-a: Bogdan câștigă la Ionescu, Ignat, Olaru și remiză cu Cucuic. Cucuic câștigă la Ionescu și Ignat și remizează cu Hoge și Olaru. Primii trei clasati: Chr. Bergthaller 5½, V. Cucuic 4 și C. Bogdan 4 puncte se califică în finală;

Grupa a 4-a: Orșă—Vigh 1—0. S-au calificat în finală: A. Orșă 6 și I. Zaharia 4½ puncte;

Grupa a 5-a: Tănase câștigă la Valentina Șuliga și remizează cu Cristian, Baltac și Păltineanu; Mitu câștigă la Păltineanu și Tănase; Păltineanu câștigă la Șuliga și Baltac. Indiferent de alte rezultate din această grupă, în finală se califică: E. Hosu, Gh. Cristian, V. Păltineanu, toți cu câte 4 puncte;

Grupa a 6-a: A încheiat toate partidele numai Gh. Negoiescu care se califică singur în finală cu 3½ puncte.

Finala concursului cu deschideri obligatorii va începe la 1 septembrie 1966. Amănunte în legătură cu sistemul de organizare al finalei se vor publica în numărul 7/1966 al Revistei de șah. Cererile de înscriere la concursul final vor trebui să fie trimise pe adresa Revistei de șah, căsuța poștală 21 București, până cel mai târziu la data de 15 august 1966.

Toate contestațiile în legătură cu rezultatele concursurilor cu deschideri obligatorii publicate în acest număr al Revistei de șah vor trebui să fie trimise redacției până la 15 iulie, 1966.

Se aduce la cunoștința iubitorilor șahului prin corespondență că în numărul 7/1966 al Revistei de șah vom publica amănunte în legătură cu noul concurs de șah prin corespondență cu deschideri obligatorii, faza preliminară, care va începe la 1 octombrie 1966.

Activitatea șahistă în țară

SEMIFINALELE CAMPIONATULUI REPUBLICAN PE ECHIBE

Penultima etapă a întrecerii republicane pe echipe mixte s-a încheiat. Se cunosc acum cele 8 finaliste care își vor disputa titlul de campioană la sfârșitul anului. Concursul s-a desfășurat liniștit, fără surprize, favoritele asigurându-și calificarea cu relativ destul de multă ușurință. Numai în grupa de la Timișoara rezultatul s-a menținut incert până în ultima rundă, în care șahiștii de la „Crisul” Oradea n-au mai putut să refacă distanța la care îi lăsase reprezentanții „Medicinei” din Timișoara.

Rezultatele complete ale acestei etape a campionatului republican se pot urmări în diagramele pe care le publicăm odată cu aceste rânduri. După cum se vede, la București, reprezentanții clubului sportiv „Spartac” (T. Ghițescu, V. Georgescu, D. Bondoc, W. Ott, I. Bălnel, Elisabeta Polihroniade, Domnița Sufiman) au câștigat toate întîlnirile. La 2 puncte diferență s-a clasat „Universitatea” București (G. Alexandrescu, E. Pantazi, D. Woll, C. Georgescu, D. Zara, Hei-drun Brantsch, Victoria Vidrașcu) ocupînd locul al 2-lea și calificîndu-se astfel în finală după o absență destul de îndelungată.

„Banca de investiții” din București (M. Rădulescu, O. Pușcasu, E. Nacht, I. Ghindă, Maria Desmireanu, Veturia Simu) și „Medicina” din Timișoara (R. Alexandrescu, Fr. Tocăniță, I. Adam, E. Mozeș, Gertrude Baumstarck, Pia Brînzeu) și-au împărțit primele două locuri care asigură calificarea. Cu o formație incompletă, „Crisul” Oradea a trebuit să se mulțumească cu locul al 3-lea în această grupă, în care, în treacăt fie spus, putea emite pretenții justificate, mai cu seamă dacă nu uităm că a terminat concursul neînvins. Punctele lăsate la utimile două clasate au atîrnat greu în balanța calificării.

La Baia Mare, „Electronica” București (D. Drimer, M. Pavlov, M. Nacu, E. Reicher, Gh. Erdeus, Eleonora Jianu, Rodica Reicher, Sanda Filipescu) a ajuns comod pe locul întîi, mai ales prin înfrîngerile administrate ultimelor trei clasate. Câștigînd cu un scor sever înfrîngerea directă cu „C.S.M. Cluj”, reprezentanții asociației sportive „Chimia” din Tg. Mureș (B. Șoos, A. Günsberger, E. Ungureanu, Z. Nagy, Adela Gesticone, Irina Ferenczi) s-au calificat în finală alături de Electronica.

În sfîrșit, la Galați întrecerea n-a pus sub semnul îndoielii nici un moment soarta primelor două locuri: Jucînd cu mai multă hotărîre, „Petrul” Ploiești (C. Radovici, C. Partos, C. Butnaru, L. Pogorevici, Gh. Vulcan, Maria Pogorevici, Ana Ștefănescu, Ecaterina Radovici) a depășit cu o jumătate de punct pe „Constructorul” București (P. Voiculescu, Tr. Stanciu, E. Crețulescu, S. Teodorescu, Alexandra Nicolau, Margareta Teodorescu).

Așa dar, pentru finală s-au calificat echipele: Petrul (Ploiești), Constructorul, Banca de investiții, Spartac, Electronica, Universitatea (Toate din București), Chimia (Tg. Mureș) și Medicina (Timișoara). Deși echipele bucureștene reprezintă majoritatea, totuși lupta pentru titlu se anunță destul de încordată, dat fiind faptul că Petrul și Chimia dispun de un lot de jucători foarte puternic.

Grupa București

			1	2	3	4	5	
1	Spartac	București	●	4	3½	3½	5	16
2	Universitatea	București	2	●	4	4	4	14
3	Unirea	Reg. București	2½	2	●	3½	5	13
4	C.F.R.	Brașov	2½	2	2½	●	4	11
5	Autorapid	Craiova	1	2	1	2	●	6

Grupa Baia Mare

			1	2	3	4	5	6	
1	Electronica	București	●	3	3	4	6	5½	21½
2	Chimia	Tg. Mureș	3	●	4½	4½	4	4	20
3	C.S.M.	Cluj	3	1½	●	4	4½	5½	18½
4	Vagonul	Arad	2	1½	2	●	4	2½	12
5	Chimistul	Baia Mare	0	2	1½	2	●	3½	9
6	Unirea	Suceava	½	2	½	3½	2½	●	9

Grupa Timișoara

			1	2	3	4	5	
1	Bancă de Investiții . .	București	●	3½	3	4	6	16½
2	Medicina	Timișoara	2½	●	3	5	6	16½
3	Crișul	Oradea	3	3	●	4½	4	14½
4	Metalul	Hunedoara	2	1	1½	●	3½	8
5	Electrică	Pitești	0	0	2	2½	●	4½

Grupa Galați

			1	2	3	4	5	
1	Petrul	Ploiești	●	3½	3½	5	4½	16½
2	Constructorul	București	2½	●	4	4½	5	16
3	I.C.A.S.	Constanța	2½	2	●	4	4½	13
4	Sănătatea	Bacău	1	1½	2	●	5	9½
5	Voința	Galați	1½	1	1½	1	●	5

MUNCA RODNICĂ LA „TRANZISTORUL”

Deși tineră — a luat ființă doar cu câțiva ani în urmă — secția de șah a asociației sportive „Tranzistorul” desfășoară o activitate susținută: participare numeroasă la Spartachiadele de iarnă și vară, concursuri interne cu scop de ridicare și stimulare a tinerilor jucători și alte asemenea acțiuni. Pentru popularizarea șahului printre membrii asociației sportive a fost invitat marele maestru Florin Gheorghiu la un simultan la 20 de mese. Pe lângă aceasta, în asociație s-au mai organizat și alte simultane de șah. Printre acestea cu mult interes a fost primit simultanul dat cu ocazia zilei de 8 Mai de către campionul Bucureștiului pe anul 1966, A. Ionescu. În sfârșit, la încheierea turneului internațional de șah din București, șahiștii de la „Tranzistorul” au primit replica marelui maestru Viktor Kocinovi. Simultanul s-a încheiat cu rezultatul +18 =2.

V. Dorojan
coresp.

CONCURS FESTIV LA TURDA

În cinstea celei de a 45-a aniversări a Partidului Comunist Român, Comisia de șah

a orașului Turda, a organizat un concurs pe echipe la care au participat cele mai bune formații din localitate.

Concursul s-a desfășurat în două etape: prima a avut caracter eliminatorkiu iar a doua sistem turneu. După o luptă strinsă, victoria a revenit reprezentativei asociației sportive „Izolatorul” care a totalizat 5 puncte, intrând astfel în posesia trofeului pus în joc. Pe locurile următoare s-au clasat „Chimia” cu 4 puncte și „Metalul” cu 3 puncte.

Printre jucătorii care au avut o comportare frumoasă merită să fie amintiți Gh. David și N. Deac „Izolatorul”, D. David și M. Jusa (Chimia) și A. Rusu (Metalul).

Asociația sportivă „Metalul”, gazda competiției a asigurat cele mai potrivite condiții pentru desfășurarea concursului.

C. Tobă
Președintele comisiei
orașenești de șah

CLUJ-CRIȘANA (juniori): 7½—2½

La 8 Mai, într-un cadru sărbătoresc s-a disputat la Cluj o nouă ediție a meciului de juniori dintre selecționatele regiunilor Cri-

șana și Cluj. Întâlnirea a avut caracter de revanșă, după ce anul trecut la Oradea juniorii clujeni dispuseseră de localnici cu scorul de 5½—4½.

În fiecare formație au jucat 8 băieți și 2 fete de vîrsta junioratului, printre care și pionieri de 11 sau 12 ani. Iată rezultatele individuale: D. Oană—C. Bădi 1—0, A. Kovacs—C. Pavel 1—0, G. Schwartz—L. Oszaczky 1—0, I. Kaiser—V. Pop 1—0, H. Prundeanu—L. Lazăr ½—½, C. Spieler—Z. Kovacs 1—0, A. Peev—M. Sotoc 1—0, F. Dragoș—M. Nierluțiu 0—1, Codruța Albu—Suzana Makai 0—1, Margareta Juncu—Fidelia Burian 1—0 (Primii jucători reprezintă regiunea Cluj).

Partidele au fost de un bun nivel tehnic și au arătat o sensibilă creștere valorică a juniorilor celor două regiuni, ceea ce demonstrează utilitatea unor astfel de întâlniri.

Tradiționalul meci al juniorilor din regiunile Cluj și Crișana va contribui și în viitor la descoperirea tinerelor talente șahiste și stimularea interesului lor pentru șah.

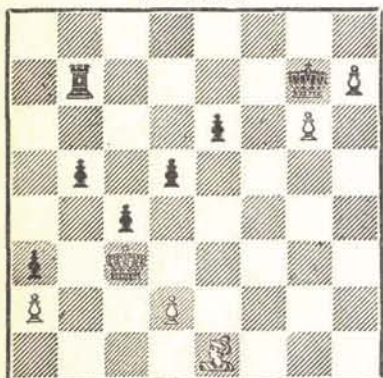
Dr. V. Mălcoci
Președintele Comisiei
regionale de șah Cluj

STUDII și PROBLEME

Studii

Concursul nostru internațional 1966

F. S. Bondarenko și Al. Kuznețov
(U.R.S.S.)

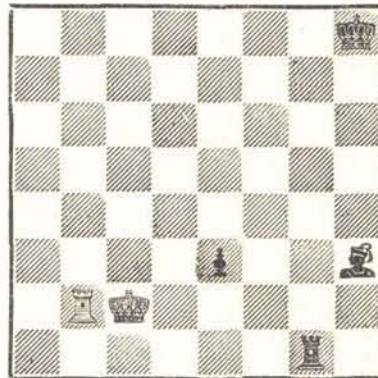
557 Albul câștigă

L. Kaĭnelson
(U.R.S.S.)

558 Remiză

P. Joița
(București)

559 Remiză

Probleme

REZULTATUL CONCURSULUI INTERNAȚIONAL AL REVISTEI DE ȘAH PE ANUL 1965
[(PROBLEME FEERICE)]

La concursul Revistei de Șah pe anul 1965 au participat 57 de probleme originale din care 7 probleme cu mat invers și 50 de probleme cu mat ajutor. Problemele au fost de un bun nivel. Problema nr. 1951 de T. B. Gorgĭiev este anticipată de J. N. Babson (Ra8 Tb5 Ce6 Cf6 p. a7 b7 c7 d7 e7 f7 g7 h7 —Rg6 Db5 Tb3 Tb4 Ca5) mat invers în 8 mutări publicată în „Brentano's Chess Monthly” 1881. Această problemă conține de asemenea cele opt transformări în cai albi. Regret că la acest concurs au participat mături ajutoare ală-

turi de probleme inverse, deoarece clasificarea problemelor aparținând unor genuri diferite este foarte dificilă. De asemenea au participat o serie de probleme miniatură sau probleme cu puține piese. Clasificarea acestor probleme alături de celelalte care au mai multe piese este de asemenea foarte dificilă. De astfel în problemele miniatură este greu să se mai realizeze idei originale.

Am stabilit următoarea clasificare:

Premiul I — Nr. 1878 de E. Rusenescu (România) Un invers surprinzător cu două frumoase transformări la

h8 și două tablouri de mat diferite. Cea mai bună problemă din concurs!

Premiul II — Nr. 1882 de G. Baksı (R. P. Ungară) O excelentă problemă cu gemeni. În poziția A și B autorul a realizat dezlegarea și închiderea alternativă a liniilor atât de alb cât și de negru.

Premiul III — Nr. 1919 G. Paros (R. P. Ungară). Într-o construcție impecabilă autorul redă în jocul aparent și soluție tablouri de mat în care calul alb închide o linie proprie.

Premiul IV — Nr. 1939 — Z. Zilahi (R.P. Ungară). De asemenea o bună

problemă cu gemeni. Negrul deschide o linie a nebunului alb și a turnului negru. Albul închide linia nebunului negru și negrul închide linia turnului negru. Mențiunea onorabilă I — Nr. 1947 — J. Korponai (R. P. Ungară). Interesantă problemă cu gemeni cu 4 tablouri de mat diferite. Menț. onor. II — Nr. 1903 — M. Myllyniemi (Finlanda). Piese albe și negre își schimbă reciproc locurile, temă care se bucură totdeauna de apreciere. Menț. onor. III — Nr. 1893 — E. Valținș (U.R.S.S.). Soluție dificilă și două frumoase transformări. Menț. onor. IV Nr. 1892 — C. și D. Soreanu (România). Surprinzătoare miniatură în 3 mutări

cu 2 gemeni și frumoase transformări. Menț. onor. V. F. Kovacs (R. P. Ungară). Două transformări în cai în soluție și joc aparent cu mături frumoase. Menț. onor. VI — Nr. 1864 — M. Locker (U.R.S.S.). Foarte bună miniatură în 3 mutări cu patru soluții, fiecare cu mat model.

Lăudate fără ordine: Nr. 1867 — A. Nagy (România) Nr. 1875 — N. Ivanovski (U.R.S.S.) Nr. 1880 — J. Kriheli (U.R.S.S.) Nr. 1890 — N. Ivanovski (U.R.S.S.) Nr. 1909 — W. Sajanenko (U.R.S.S.) Nr. 1911 — Z. Zilahi (R. P. Ungară) Nr. 1930 — P. ten Cate (Olanda) Nr. 1949 — Palla — C. și D. Soreanu (România).

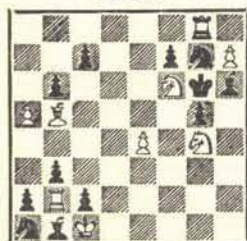
Decizia arbitrilor este valabilă după trei luni de la publicare.

Jude: T. Kardos (Budapesta)

Redacția aduce pe această cale călduroase mulțumiri arbitrilor concursului pentru competența și obiectivitatea cu care a rezolvat sarcina dificilă a arbitrajului.

Soluțiile problemelor premiate: Nr. 1878. — 1.Nc6! b:a5 2.h8T a4 3.Th7 a3 4.T:b3 C:b3 mat; 1...b5 2.h8N b4 3.Ce5+ R:f6 4.Te8 g4 mat. Nr. 1882 — A. 1.Tf6 Cd3 2.Thf5 Cc3 mat B — 1.Tb5 Nd4 2.Tf5 Cc3 mat; Nr. 1919 — joc ap. 1...g3 2.Te3 Cd2 mat Soluția: 1.Cb4 g4 2.Cd5 Cc5 mat. Nr. 1939 — A. 1.Df3 Ng5 2.Df4 Ch4; B. 1.Df3 Nh6 2.Df4 Nh3 mat.

Premiul I
E. Rusenescu (România)
Nr. 1878

Invers 4 ♚

Premiul II
G. Bakesi (R. P. Ungară)
Nr. 1882

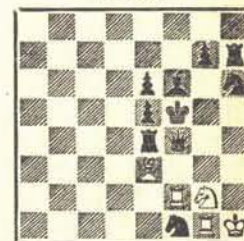
AJ. 2 ♚
Gemen: Ce5 la e6

Premiul III
G. Paros (R. P. Ungară)
Nr. 1919

Ajutor 2 ♚
(joc ap.)

Premiul IV
Z. Zilahi (R. P. Ungară)
Nr. 1939

AJ. 2 ♚
Gemen: N. alb la g

Concursul nostru internațional 1966

Arbitri { — 2 mutări
— 3 mutări
— mături ajutoare

E. DOBRESCU
E. RUSENESCU
S. THAN

M. Rosenthal
Vilnius (U.R.S.S.)

1982 2 ♚

Gh. Leu
Brăila (România)

1983 2 ♚

B. Muha
Rovno (U.R.S.S.)

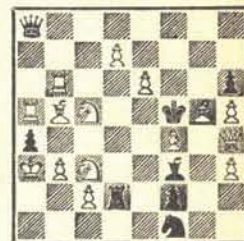
1984 2 ♚

N. Dimitrov
Varna (R. P. Bulgaria)

1985 3 ♚

V. Melnicenko
Odessa (U.R.S.S.)

1986 3 ♚

A. Moldovanski și
E. Samoșugov
Kiev (U.R.S.S.)

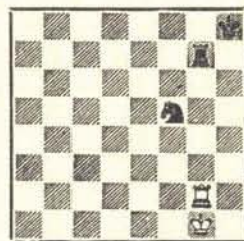
1987 3 ♚

T. Kardos
Budapesta (R. P. Ungară)

1988 Ajutor 2 ♚
Duplex

C. Teodoru
Brașov (România)

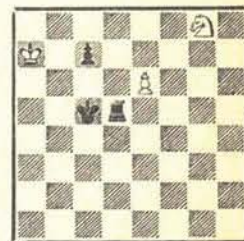
1989 AJ. 2 ♚ (duplex)
2 soluții

Z. Zilahi
Budapesta (R. P. Ungară)

1990 Ajutor 2 ♚
Gemen: a) Ch7 la e1
b) Ch7 la b1

Al. Nagy
București (România)

1991 AJ. 3 ♚
Gemen: a) Cg8 la g7
b) Cg8 la g3
c) Cg8 la g2

A. Desmitnicks
Tescic (U.R.S.S.)

1992 Aj. 3 ♠ Gemeni
a) Nebun alb la b4
b) Cal alb la b4

E. Valtins
Riga (U.R.S.S.)

1993 Ajutor 3 ♠

N. Lența
Tași (România)

1994 Ajutor 4 ♠

N. Ionescu
Medias (România)

1995 Ajutor 4 ♠

S. Limbach
Czestochowa (R. P. Polonă)

1996 Invers 4 ♠

CĂRȚI NOI

Literatura șahistă s-a îmbogățit de curind cu o nouă lucrare, cuprinzând opera studistică a unuia din cei mai reprezentativi compozitori sovietici: G. Nadareșvili, Е. Г. Надарешвили (Studii), Tbilisi, 1965, 266 de pagini.

Concepută ca o monografie, cartea conține patru capitole distincte: a) studii alese din opera compozitorului; b) studii selecționate din concursurile desfășurate în R.S.S. Gruzină; c) un articol teoretic privind lupta dintre damă și figuri ușoare; d) un articol privind conceperea și construirea unui studiu de șah. Cartea este prefătată de marele maestru Iurii Averbach.

Autorul, G. Nadareșvili, de profesie medic, este considerat ca întemeitorul școlii studistice din R.S.S. Gruzină. El a compus din anul 1938 până în prezent aproximativ 120 studii, din care 26 au fost premiate la concursuri internaționale și la concursuri unionale. Pentru activitatea sa fecundă în domeniul compoziției șahiste, G. Nadareșvili a fost distins cu titlul de maestru al compoziției din U.R.S.S. și de arbitru internațional al F.I.D.E.

Am selecționat mai jos câteva lucrări care ilustrează, prin simplitatea formei și diversitatea conținutului, direcțiile în care și-a îndreptat atenția autorul în diferite perioade ale activității sale creatoare.

I. 1.g7 Tb2+ 2.Rf3! (2.Rf3? Tb3+ și 3..Tg3) 2...Tb1+ 3.Cd1!! (3.Rg2? Nh2!! 4.Cg4 Tb8 5.Ch6 Nf4 6.g8d T-g8 7.C:g8 Ng5 3. Rf3 e5 9.Rg4 e4 10.R:g5 e3 etc.) 5...T:d1+ 4.Rg2! Td3 5.g8d Tg3+ 6.Rh1! T-g8 pat.

II. Cb4+ Ra5 2.Cc6+ Ra4 3.Cb6+ Ra3 4.Cc4+ Ra2 5.Nf3!! (Albul apără calul din c6 și indirect pe cel din c4, atrăgând totodată dama neagră pe un câmp favorabil combinației finale) 5... D:f3 (5...Df8+ 6.Rh7 Df7+ 7.Rh6 D:c4 8.Nd5 D:d5 9.D:d5 Cb1+ etc.) 6.Cb4+ Ra1 7.Cc2+ Ra2 8.Cb4+ remiză. O poziție foarte instructivă și originală.

III. 1.b7+ Ra7 (1...Rb8 2.b:c8d+ etc.) 2.d:c8C+ Ra6 (2...Rb8 3.a7+ R:b7 4.Cd6+ etc.) 3.b8C+ Ra5 4.Cc6+ Ra4 5.Cb6+ Ra3 (5...Rb5 6.Cd4+) 6.T:f3+ D:f3 7.Cc4+ Ra2 8.Cb4+ Ra1 9.C:c2+ Ra2 10.Cb4+ remiză. Poziția din această lucrare este o dezvoltare a ideii cuprinse în studiul precedent prin lungirea marșului efectuat de regele negru și cei doi cai albi proveniți din transformare.

IV. 1.d7 Cf7 (1...a2 2.d8d a1D 3.Dd1+ Rb2 4.D:a1 R:a1 5.a5 etc.) 2.g6 a2 3.g:f7 a1D 4.d8d D:a4+ 5.Rb7! Db3+ 6.Dh6 Rb1! 7.f8T! (7.D:b3? pat: 7.f8D? Df7+! 8.D:f7 pat) și câștigă.

V. 1.Df4+ Rh1 2.De4+ Rh2 3.De5+ Rh1 4.Dd5+ Rh2 5.Dd6+ Rh2 6.De6+ Rh2 7.c4! Rg3 8.Df3+ Rh2 9.Df4+ Rh1 10.De4+ Rh2 11.De5+ Rh1 12.Dd5+ Rh2 13.Dd6+ Rh1 14.Dc6+ Rh2 15.e3! (Prin repetarea manevrei în scară a damei, albul și-a dezlegat pe rând pionii și a închis diagonală din b6) 15...a3 (15...Rg3 16.Dd6+ Rg4 17.Df4+ Rh5 18.Df5 mat) 16.Dd6+ Rh1 17.Dd5+ (Albul repetă, în ordine inversă, mutările în scară ale damei) 17...Rh2 18. Dc5+ Rh1 19.De4+ Rh2 20.Df4+ Rh1 21.Df3+ Rh2 22.Df2+ Rh1 23.Dg1 mat.

Tabloul dezlegătorilor din trim. III/1965

Nr. crt.	Numele dezlegătorilor	Total precedent	Nr.7/965		Nr.8/1965		Nr.9/965		Total		
			1894 - 98	1899 - 903	533 - 35	1904 - 908	1909 - 913	1914 - 918		1919 - 923	350 - 38
1	Sperdea A. - Hunedoara	1130	12	24	8	18	21	10	27	4	1254
2	Nițescu D. - București	1117	12	25	-	18	21	12	26	10	1241
3	Szasz T. - Sf. Gheorghe	1118	9	20	4	18	23	12	23	12	1239
4	Budkov N. - U.R.S.S.	971	13	20	-	19	27	12	27	-	1089
5	Teodoru C. - Brașov	983	9	16	-	18	16	12	23	-	1077
6	Ion scu V. - București	938	10	15	-	14	23	12	23	-	1035
7	Butev E. și V. - U.R.S.S.	915	13	17	-	18	22	6	15	-	1008
8	Dăescu V. - Petroșani	911	9	12	5	14	13	12	23	-	999
9	Birzei C. - Galați	814	9	24	10	18	27	12	27	-	941
10	Paraschiv C. - C. de Argeș	780	8	20	2	16	21	10	23	-	860
11	Săvulescu B. - Buzău	658	9	20	-	19	23	12	27	7	775
12	Vărcenko N. - U.R.S.S.	658	11	16	-	19	27	12	27	-	770
13	Juliks E. - U.R.S.S.	622	12	16	-	18	21	12	23	-	724
14	Dorungă C. - Focșani	618	8	12	-	18	16	12	23	-	707
15	Sapira B. - București	630	8	8	5	-	-	-	-	-	651
16	Valtins E. - U.R.S.S.	542	12	19	-	18	21	12	23	-	647
17	Lambă St. - Constanța	556	11	16	-	16	18	4	19	-	640
18	Fain I. - București	559	8	8	-	18	13	8	15	-	629
19	Albișoru C. - București	529	5	11	-	16	12	10	17	2	602
20	Popescu E. - Craiova	402	8	20	7	18	21	12	23	-	511
21	Dimitriu I. - Tirgoviste	385	11	20	5	18	18	10	19	3	489
22	Ehrenwerth I. - Cluj	380	5	8	5	18	18	10	19	3	450
23	Ionescu N. - Medias	366	7	12	-	18	14	13	11	-	441
24	Drăgoescu R. - București	357	5	16	-	10	16	6	21	-	431
25	Bergthaller C. - București	318	5	21	4	18	18	12	15	2	413
26	Jitaru C. - Sighișoara	332	7	-	-	16	16	4	13	-	388
27	Dobre Gh. - București	253	13	20	5	18	14	12	21	3	359
28	Ilin A. - U.R.S.S.	233	11	17	-	16	21	10	23	-	331
29	Lupeanu A. - Cimpina	235	8	8	-	18	21	12	3	-	305
30	Sasu I. - București	210	5	12	-	15	18	12	23	-	295
31	Vinogradov L. - U.R.S.S.	271	-	-	-	14	8	-	-	-	293
32	Vigh L. - Oradea	181	11	12	5	16	18	10	15	-	268
33	Acs L. - Oradea	107	12	20	-	18	20	8	15	-	260
34	Chiriță M. - București	178	6	20	-	18	12	8	10	-	252
35	Ismail N. - Constanța	168	-	-	-	18	14	12	17	-	229
36	Tiguzis I. - U.R.S.S.	173	9	8	-	12	8	8	8	-	226
37	Dirmon J. - Motăie	140	13	12	-	16	11	6	17	-	221
38	Bielus A. - U.R.S.S.	142	11	21	5	18	21	-	-	-	218
39	Marinescu D. - București	129	10	20	-	16	9	10	22	-	216
40	Stoica V. - București	174	8	16	7	-	-	-	-	10	215
41	Bolovan Gh. - Oravița	139	6	2	2	12	6	12	12	5	196
42	Holot I. - Brașov	166	-	-	-	14	4	-	-	-	184
43	Klučicka S. - U.R.S.S.	96	8	10	-	14	15	8	12	-	163
44	Balk N. - U.R.S.S.	287	-	-	-	19	27	12	26	-	371
45	Flăeșcu D. - București	63	9	12	-	18	19	10	13	-	144
46	Flăeșcu Al. - Galați	15	-	-	-	-	-	4	12	-	31
47	Bar M. - Bistrița	82	5	-	-	14	-	4	6	-	111
48	Iacob M. - Pitești	9	7	-	-	-	-	8	-	-	28
49	Saimovici G. - București	5	1	4	-	-	-	2	-	-	12

1957

I Remiză

1958

II Remiză

1959

III Remiză

1962

IV Alb câștigă

1946

V Alb câștigă

Combinatii, partide scurte

Bednarski - Korcinoi
Bucuresti 1966

26. Negrul la mutare...

Minicel - Pavlov
Bucuresti 1966

27. Ce jucati cu albul?

Korcinoi - Kolarov
Bucuresti 1966

28. Albul la mutare...

Kavalek - Czerniak
Bucuresti 1966

29. Cum continua negrul?

Denes - Faur
Arad 1966

30. Albul la mutare..

193. APARAREA FRANCEZA
V. Beiu L. Dinu
Sferturi de finala,
campionatul Romaniei 1966

1.d4 e6 2.c4 d5 3.Cc3 Nb4 4.e5
c5 5.a3 N:c3 6.b:c3 d:c3 7.Cf3 Cc6
8.Nd3 c:d4 9.c:d4 Cge7 10.0-0
0-0? (Negrul greseste grav, ex-
punandu-se unui atac fulgurator,
de altfel destul de cunoscut). Tre-
buia mai intai 10...Nd7 si even-
tual rocadea mare) 11.N:h7+! R:h7
12.Cg5+ Rg6 (Fortat, altfel 13.
Dh5, cu decizie rapida) 13.Dg4 f5
(Singura aparare impotriva amen-
intarii 14.C:e6+ (Vezi diagra-
ma).

14.Dh4 f4 (Nu dadea rezultate
nici incercarea 14...C:e5 12.d:e5
D:e5 13.Dh7+ Rf6 14.Cf3 Dd6
15.Nb2+ si albul castiga) 15.
Dh7+! R:g5 16.h4+ Rg4 17.f3+
Rg3 18.D:g7+ si negrul a cedat.

194. PARTIDA SPANIOLA
Minicel Honfi
Meci R.S.F.I.-R.P.U. 1966

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.
Na4 Cf6 5.0-0 C:e4 (O continua-
re relativ des de incercata de ma-
estrul maghiar Honfi, desi nu i-a
adus, din cite gitim, prea multe
satisfactii. Riscurile pe care si le
asuma negrul sint destul de pri-
mejdicioase) 6.d4 b5 7.Nb3 d5 8.
d:e5 Ne6 9.De2 Nc5 10.Ne3 0-0
11.Td1 Ca5 12.Chd2 N:c3 13.D:e3
C:d2 14.T:d2 c6 15.c3 Dc7 (In-
cercarea 15...Ce4 nu ofera prea
multe perspective, din cauza 16.
N:e4 b:c4 17.Cd4 si albul isi
poate organiza in liniste atacul pe
flancul regelui) 16.Cd4 c5 17.Ce2!
(O mica surpriza; negrul se astepta
probabil la 17.C:e6, dupa care
ar fi obtinut un joc bun pe am-
bele flancuri. Vezi diagrama)

17...Tfd8 18.Tad1 Cb3 (Acum
este prea tirziu; atacul alb in
centru se dezvoltă cu vigoare si
va hotari repede soarta partidei)
19.a:b3 a5 20.Cf4 c4 21.C:d5 N:d5

22.T:d5 b:c3?? (In pozitie nepla-
cuta, negrul greseste grav si pierde
imediat. Trebuia neaparat schimbat
unul dintre cele doua turnuri
albe) 23.Da7! si negrul a cedat.
Se vede usor ca matul nu mai
poate fi impiedecat fara pierde-
rea damei.

195. GAMBITUL DAMEI
Balcerowski Tarnowski
Campionatul Poloniei 1966

1.d4 d5 2.e4 e6 3.Cf3 Cf6 4.Cc3
Cbd7 5.c:d5 c:d5 6.Nf4 Da5 7.e3
Ce4 8.Db3 e6 9.Nd3 C:c3 10.b:c3
b6 11.0-0 Na6 12.e4 Te8? (Incon-
secvent; negrul trebuia sa conti-
nuie dezvoltarea prin 12...Cf6
sau sa ofere schimbul damelor
prin 12...Da3, dupa care ar fi
avut un joc destul de solid) 13.
c:d5! (In pofida faptului ca ne-
gmul pune stapinire pe coloana
„c”, albul trece la actiuni deci-
sive. Urmeaza un atac frumos in-
chegiat cu succes. Vezi diagrama)

13...Te8 (In aparenta foarte
tare, dar albul a prevazut totul)
14.d:e5! T:b3 (Acum negrul nu
mai are de ales) 15.e:d7+ R:d7
(La 15...Rd8 putea urma 16.a:b3
Na3 17.Ce5 si amenintarea 18.Cc6+
sau 18.C:f7+ peceituieste soarta
partidei) 16.a:b3 Na3 17.Ce5+
Re6 18.N:a6 D:a6 19.Ce4 Db5
20.T:a3 si negrul a cedat.

196. APARAREA GRUNFELD
Antosin Barcza
Leipzig 1966

1.d4 Cf6 2.e4 g6 3.Cc3 d5 4.Cf3
Ng7 5.Db3 d:c4 6.D:c4 0-0 7.e4
Ca6?! 8.Ng5 h6 9.Nh4 (Altă mu-
tarea a 7-a a negrului, cit si ul-
timele doua mutari ale albului
n-au fost cele mai bune iar acum
a rezultat o pozitie mai putin
obisnuita in aceasta varianta a
Apararii Grunfeld. In loc de mu-
tarea din text, era mai bine 9.
Nf4) 9...c5! 10.d5 (La 10.d:c5 Ne6)
10...b5! (Un sacrificiu de pion
pentru a deschide mai repede jo-
cul pe flancul damei) 11.C:b5
(Mai bine decit 11.D:b5, dupa
care ar fi urmat 11...Tb8) 11...
Da5+ 12.Cd2 C:e4! (Un sacri-
ficiu frumos, care da repede bune
perspective negrului) 13.D:e4 Nf5?
(Pacat de ideea anterioara; acum
albul gaseste ragaz sa anihileze
efectul sacrificiului de la muta-
rea 12-a a negrului. Trebuia
imediat 13...N:b2 si daca 14.Tb1
atunci 14...Nf5) 14.Dc4 N:b2 15.
g4!! (O resursa cu totul neastepta-
ta care rastoarna complet si-
tuatia partidei.

15...Ne4? (Altă greseala. Desi-
gur, diagonala a1-a7 trebuie pas-
trata, dar trebuia 15...Ne2 si po-

sibilitatile negrului nu sint inca de
neglijat) 16.D:c4 N:a1 17.Nc4 Nf6
18.d6! Rg7 19.d:c7 N:h4 20.c:f8D+
T:f8 21.Cd6 Td8 22.Dd5 Db6 23.
D:f7+ Rh8 24.Ce4 si negrul a
cedat.

197. APARAREA PIRC-UFIMTEV
Canal Parma
Reggio Emilia 1966

1.e4 d6 2.d4 Cf6 3.Cc3 g6 4.
Ng5 c6 5.De2 h6 6.Nh4 Da5 7.
0-0-0 Ng7 8.e5? (Inaintarea ace-
stui pion este riscanta, pentru ca
dupa schimbul in centru el va
deveni repede obiectiv de atac
pentru negrul) 8...d:e5 9.d:e5 Ch5
10.Te1 Ne6 11.Ch3 Cd7 (Negrul
s-a dezvoltat armonios si figu-
rile sale sint concentrate asupra
rocadei albe) 12.g4? (Fara sa re-
flecteze mai mult asupra peri-
colelor ce-l pindesc, albul alea-
ga dupa o figura care deocam-
data era inofensiva. Era necesar
12.f4 si aducerea in joc a nebu-
nului de cimpuri negre.

12...N:e5! 13.g:h5 N:c3! 14.
b:c3 Da3+ 15.Rd2 0-0-0 16.
Re3 Dc3+ si albul a cedat.. Adus
in centru, regele alb este o pradă
ușoară.

SOLUTIILE COMBINATIILOR

26. Lipsa de legatura între fi-
gurile albe da posibilitate negru-
lui sa incheie elegant partida. A
urmat: 1...f3! 2.Tg1 (Se vede
usor ca nu se poate bate a g6,
din cauza şahului la g2. Tocmai
aceasta amenintare vrea sa o ani-
hileze albul. Si totusi...) 2...Dg2+!
(O adevarata lovitura de teatru,
cu totul neasteptata pentru alb. 3.
Tg2 f:g2+ 4.R:g2 Cf4+ 5.R:f3
Ce6+ si albul a cedat.

27. Negrul si-a pus mari spe-
ranțe in inaintarea pionului „a”
si acum va fi victima atacului
alb la rocade: 1.Cf5!! (Cu ame-
nintarea 2.T:g6+) 1...D:a1 (Nici
nu se vede altceva mai bun: 1...
D:e1+ 2.T:e1 a1D 3.T:g6+ ca si
in partida) 2.T:g6+! f:g6 3.D:g6+
Rh8 4.D:h5+ Rg8 5.Ce7+ Rg7
6.Dg6+ si negrul a cedat. La 6...
Rh7 7.Dh6 mat.

28. Superioritatea albului este
evidenta; ramine de gasit calea
cea mai scurta pentru realizarea
castigului. S-a jucat: 1.Te3! (O
mutare simpla, cu efecte inedi-
tate) 1...Td8 (Daca 1...Cd8, a-
tunci 2.Te3! f6 3.Te8 Rf7 4.T:f8+

R:f8 5.Te1!) 2.d5! C:d5 3.Te8 Rf8
4.T:d8+ si negrul a cedat.

29. Ultima mutare a albului a
fost 1.f2-f3, probabil cu speranta
de a elimina suportul calului ne-
gru de la d3 si a castiga un tempo
pentru inaintarea pionului „d”. A
urmat insa simplu: 1...e:c3 2.Td5
(Poate era mai bine 2.g:f3, dar
albul crede ca mai are timp pen-
tru aceasta) 2...Ta1+! 3.Rh2 f:g2!
si albul s-a vazut dintr-o data in
fața dezastrului. La 4.R:g2 ur-
mează 4...Cf4+.

30. Negrul a jucat Tg8-h8,
crezind ca apoi va putea actiiona
usor pe coloana „h”. Dar albul
profita de plasa de mat in care
se gaseste regele negru si incheie
spectaculos: 1.T7:e5 D:e5 (Altfel
2.Tle4, cu mat la mutarea urma-
toare) 2.D:a7 Dd6 3.Da1! Poanta
combinatiei albului. Pentru tur-
nul sacrificat, el a obtinut o po-
zitie imparabila de mat, cu ame-
nintarea 4.Dc1+. Negrul a si ce-
dat de altfel. Nu salva nici 1...
D:h4+ la care poate urma 2.D:h4
Th4 3.Rg2 Td6 (Altfel 4.T:d5 cu
mat, imparabil) 4.Te7 Tf6 5.Td1
si albul castiga usor.